

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Jan Medek

**Úprava otázek vízových v právu
Schengenského acquis a přechodný pobyt a
pohyb státních příslušníků třetích zemí
v rámci Schengenského prostoru**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Prof. JUDr. Luboš Tichý, Csc.

Katedra: Katedra evropského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 26. 1. 2009

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.

V Praze dne 26. 1. 2009

Jan Medek

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych tímto poděkoval panu Prof. JUDr. Luboši Tichému, Csc., za odborné konzultace a konstruktivní připomínky, které mi poskytoval v průběhu zpracování této práce.

Obsah

Obsah	4
I. Úvod	7
II. Úprava otázek vízových v Schengenském acquis	9
II.1. Vízové otázky v Schengenských dohodách.....	10
II.2. Začlenění schengenského acquis do institucionálního rámce Evropské unie.....	12
II.2.a) <i>Protokol o začlenění schengenského acquis do rámce Evropské unie</i>	13
III. Přejídný pobyt a pohyb státních příslušníků třetích zemí v Schengenském prostoru a otázky vízové	17
III.1. Přejídný pobyt a pohyb státních příslušníků třetích států v Schengenském prostoru.....	20
III.1.a) <i>Státní příslušníci třetích států - bezvízoví cizinci</i> ..	20
III.1.b) <i>Státní příslušníci třetích zemí, s nimiž byla uzavřena dohoda o zrušení vízové povinnosti před vstupem do Schengenského prostoru</i>	21
III.1.c) <i>Státní příslušníci třetích zemí - vízoví cizinci</i>	22
III.2. Víza pro státní příslušníky třetích států ke krátkodobému pobytu a práva s nimi spojená.....	23
III.2.a) <i>Letištní vízum (typ A)</i>	23
III.2.b) <i>Průjezdvní vízum (typ B)</i>	24
III.2.c) <i>Vízum k pobytu do 90 dnů (typ C)</i>	25
III.2.d) <i>Zvláštní režim vydávání víz typu B a C na hraničních přechodech</i>	26
III.2.e) <i>Forma jednotného schengenského víza</i>	27
III.3. Přejídný pobyt na území Schengenského prostoru na základě dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu.....	28
III.3.a) <i>Dlouhodobé vízum</i>	28
III.3.a)i. <i>Dlouhodobé vízum (typ víza D)</i>	30
III.3.a)ii. <i>Dlouhodobé vízum smluvních států (typ víza D+C)</i>	31
III.3.b) <i>Povolení k pobytu - práva z něj vyplývající pro pobyt v Schengenském prostoru</i>	32

III.4. Přejídný pobyt a pohyb v Schengenském prostoru.....	33
IV. Řízení o žádosti o udělení jednotného schengenského víza - harmonizovaná úprava tohoto řízení.....	34
IV.1. Určení státu příslušného k vydání víza a kritéria určující tuto příslušnost.....	34
IV.1.i. Kritérium cíle cesty a hlavního cíle cesty v případě více cílů.....	34
IV.1.ii. Stát prvního vstupu.....	35
IV.1.iii. Příslušnost k posouzení žádosti s omezenou územní platností.....	36
IV.1.iii.a) Institut státu zastupujícího příslušný stát.....	36
IV.2. Postup státních orgánů příslušného státu při posouzení žádosti o vízum.....	37
IV.2.a) Státní orgány příslušné k vydání víz.....	37
IV.2.b) Konzultace s ústředním orgánem státu při vydání víz....	38
IV.2.b)i. Konzultace s vlastním ústředním orgánem.....	38
IV.2.b)ii. Konzultace ústředního orgánu jedné či více smluvních stran a konzultace v rámci institutu zastupování.....	39
IV.2.c) Úprava žádosti o vízum a její náležitosti.....	39
IV.2.d) Posouzení žádosti o vízum - kritéria rozhodování.....	41
IV.2.da) Posouzení bezpečnosti.....	42
IV.2.db) Boj proti nedovolenému přístěhovalectví.....	42
IV.2.db)i. Ověření žádosti o udělení víza.....	43
IV.2.db)ii. Ověření totožnosti žadatele.....	44
IV.2.db)iii. Ověření cestovního dokladu.....	44
IV.2.db)iv. Ověření dalších dokladů.....	45
IV.2.db)iv.a) Doložení účelu cesty, způsobu dopravy a prostředků na obživu a ubytování.....	45
IV.2.db)iv.b) Doložení cestovního pojištění.....	47
IV.2.db)iv.c) Další doklady.....	47
IV.2.e) Posouzení žádosti - právní základ.....	47
IV.2.f) Rozhodnutí zastupitelského úřadu o žádosti.....	48
IV.2.f)i. Správní odpovědnost za provedení vízového řízení, lhůta k provedení řízení.....	48

IV.2.f)ii. Neudělení víza.....	49
IV.2.f)iii. Udělení víza s omezenou působností.....	51
IV.2.f)iv. Udělení jednotného schengenského víza.....	52
IV.2.f)v. Konec vízového řízení.....	52
V. Neoprávněný pobyt a pohyb občanů třetích států na území Schengenského prostoru a jeho právní důsledky.....	53
V.1. Absence vízového oprávnění před vstupem do Schengenského prostoru.....	53
V.2. Absence vízového oprávnění během pobytu v Schengenském prostoru, zrušení platnosti víza, zánik platnosti víza....	55
V.2.i. Uplynutí doby platnosti víza.....	55
V.2.ii. Zrušení platnosti víza.....	55
V.2.iii. Zánik platnosti víza.....	57
V.2.a) Výjezdní příkaz.....	57
V.3. Správní vyhoštění - úprava v českém právu a v právu komunitárním.....	57
VI. Důsledky začlenění vízových otázek do komunitárního práva..	60
VI.1. Přejíždění pobyt a pohyb občanů třetích států v Schengenském prostoru s ohledem na naplnění cíle volného pohybu osob...	60
VI.2. Směřování úpravy vízových otázek v právu komunitárním a vnitrostátním.....	61
VII. Závěr.....	61
Seznam použitých zkratk.....	63
Seznam zdrojů použité literatury.....	64
Adjustment of visa issues in the law of the Schengen acquis and temporary stay and movement of third country nationals in the Schengen area.....	67
Klíčová slova.....	69

I. Úvod

Schengenský prostor, v jehož rámci jsou odstraněny vnitřní hranice, tj. na těchto vnitřních hranicích nejsou vykonávány hraniční kontroly, přičemž jsou zároveň stanovena společná pravidla pro kontrolu na vnějších hranicích tohoto prostoru, tvoří v současné době souvislé území 25 států, a to 22 členských států Evropské Unie a 3 států, které členy EU nejsou ¹.

Hlavním cílem vytvoření tohoto prostoru je volný pohyb osob bez kontrol na vnitřních společných hranicích členských států. V tomto ohledu se shoduje s jedním z principů evropské integrace, neboť již zakládající smlouvy Evropských společenství deklarovaly jako svůj cíl vytvoření vnitřního trhu coby prostoru bez vnitřních hranic, ve kterém je zajištěn volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Ač se shoduje se základním principem, který byl deklarován již v zakládajících smlouvách Evropských společenství, našel řešení mimo struktury Evropských společenství a až později byl do jejich struktury začleněn.

O vzniku a vývoji Schengenského prostoru, potažmo o jeho začlenění do struktur Evropských společenství, se v této práci chci zmínit pouze stručně na začátku, jelikož se domnívám, že jej nelze opomenout. Cílem této práce však není zkoumat vývoj Schengenské spolupráce, a proto se zmíním pouze o vývoji a začlenění otázek, kterými bych se chtěl zabývat dále v této práci a které souvisí s principem volného pohybu osob v kontextu Schengenského prostoru, tj. bez kontroly na vnitřních státních hranicích členských států.

---

¹ Členské země EU, které se účastní Schengenské spolupráce: Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko

Nečlenské země EU, které se účastní Schengenské spolupráce: Island, Norsko a Švýcarsko

Následující členské země EU se Schengenské spolupráce neúčastní: Velká Británie, Irsko, Kypr, Rumunsko a Bulharsko

Pro vytvoření prostoru, kde je umožněn pohyb osob bez kontrol na vnitřních hranicích členských států, bylo totiž nutné přijmout řadu kompenzačních opatření, které stanovují pravidla v mnoha oblastech, avšak všechna sledují jediný cíl, a to z hlediska bezpečnosti zabránit zneužití cíle sledovaného vytvořením Schengenského prostoru, tj. zamezit zneužití svobody pohybu.

Mezi výše uvedená opatření lze řadit i úpravu otázek vízových. V těchto otázkách dochází k střetávání a propojování práva mezinárodního, práva vnitrostátního a v neposlední řadě práva komunitárního. Tyto otázky jsou zvláště citlivé také zejména s ohledem na národní suverenitu států. Je proto zajímavé sledovat vztahy úprav a směry, kterými se ubíralo a ubírá řešení těchto otázek.

Vstup České republiky do Schengenského prostoru ve mně vyvolal otázky týkající se kompenzačních opatření pro naplnění hlavního cíle Schengenské spolupráce. Z těchto opatření mne zaujala právě především úprava vízových oprávnění a s tím související otázka do jaké míry toto kompenzační opatření přispívá k volnému pohybu osob bez hraniční kontroly na vnitřních hranicích členských států a do jaké míry přispívá k zabránění jeho zneužití.

V této práci bych se tedy chtěl primárně věnovat otázkám vízovým s ohledem na jejich zakotvení jakožto kompenzačních opatření pro dosažení volného pohybu osob, jejich úpravě v Schengenských dohodách a posléze začlenění do struktur komunitárního práva, to vše ve vazbě na českou právní úpravu daných otázek, otázku pravomocí orgánů, jež jsou příslušné v těchto otázkách a také postavení těch, kterých se tyto otázky týkají, tedy státních příslušníků třetích států - žadatelů o víza, včetně úpravy příslušných řízení dle českých právních předpisů a komunitárních předpisů.

Cílem této práce je předestřít úpravu výše uvedených otázek v komunitárním právu a v souvislosti s tím ve vnitrostátním právu ČR, vysledovat tendence úpravy v těchto otázkách a v závěru se pokusit zhodnotit, zda komunitární úprava ve spojení s naší

vnitrostátní úpravou pomáhají naplnit vizi budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva, který byl vytyčen Amsterodamskou smlouvou, a sledují cíl Schengenské spolupráce, jímž je volný pohyb osob přes vnitřní hranice členských států bez nutnosti provedení hraniční kontroly.

II. Úprava otázek vízových v Schengenském acquis

Snahu o maximální liberalizaci pohybu osob přes vnitřní hranice států a usnadnění přepravy a pohybu zboží lze považovat za základní cíl, který vedl jak ke vzniku Schengenských dohod, tak poté k začlenění těchto dohod do právního rámce Evropských společenství.

Vzhledem k tomu, že ne všechny členské země Evropských společenství chtěly být součástí projektu, který zahrnoval výše uvedený cíl, tj. zrušení kontrol na vnitřních hranicích, byla pro členské státy Evropských společenství, které se chtěly pokusit o splnění výše uvedeného cíle, jedinou cestou forma běžné mezistátní smlouvy mimo rámec struktur Evropských společenství.

Společně s hlavním cílem bylo ovšem nutné zajistit i minimalizaci rizik, které souvisely s rušením kontrol na vnitřních hranicích. Spektrum těchto rizik je od usnadnění obchodu s nedovolenými komoditami, přes nelegální migraci až po snazší únik osob stíhaných orgány činnými v trestním řízení z jedné členské země do druhé.

Opatření, jejichž cílem je zamezit či minimalizovat rizika spojená se zrušením hraničních kontrol, se označují jakožto bezpečnostní kompenzační opatření. Mezi tyto opatření pak jistě patří úprava otázek vízových. Úpravu i těchto otázek pak nalezneme i v dohodách, které daly vzniknout Schengenskému prostoru. Tyto dohody, postavené zprvu zcela mimo strukturu Evropských

společenství², požadují v dlouhodobé perspektivě³ harmonizaci vízové politiky, přičemž je tento požadavek na harmonizaci úzce spjat s úplným zrušením hraničních kontrol na vnitřních hranicích a přesunutím těchto kontrol na hranice vnější, za současného vzniku území bez vnitřních hranic.

II.1. Vízové otázky v Schengenských dohodách

Požadavek na harmonizaci vízových politik je tak obsažen již v „Schengenské dohodě o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích“, která byla sjednána dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky.

Smluvní strany se zavázaly sblížit své vízové politiky, přičemž tento závazek je i v Schengenské dohodě odůvodněn jakožto opatření, kterým se budou smluvní státy bránit nedovolenému přistěhovalectví a dále před činnostmi, které by mohly s ohledem na ochranu společného území ohrozit jejich bezpečnost.⁴

Aby výše uvedená smlouva vstoupila v platnost a účinnost byla nutná, vzhledem k tomu, že se jednalo o běžnou mezistátní smlouvu mimo rámec Evropských společenství, její ratifikace všemi jejími signatáři a tato dohoda vstoupila v platnost a účinnost až téměř 10 let po jejím sjednání, a to dne 26. března 1995.

Mezitím v rámci struktur Evropských společenství došlo k nabytí účinnosti Jednotného evropského aktu⁵, který si vytkl za cíl vytvoření jednotného vnitřního trhu, přičemž tento byl charakterizován jako „území bez vnitřních hranic“. Vnitřní trh přejal některé prvky Schengenské dohody, např. minimalizaci

---

² Jedinou návazností na Evropské společenství je několik zmínek v preambuli a závazek smluvních států usilovat o získání podpory pro cíle Schengenské dohody u ostatních členských států Evropských společenství.

³ Do roku 1990.

⁴ Čl. 7 a Čl. 20 Schengenské dohody

⁵ 1987

hraničních kontrol, a tak již tímto vstoupily některé z prvků Schengenské dohody do struktur Evropských společenství.

V rámci Schengenské spolupráce došlo 19. června 1990 k přijetí Prováděcí úmluvy k Schengenské dohodě, která k původní stručné dohodě o 33 člancích, stanovila podrobná pravidla nutná pro efektivní fungování systému.

Z hlediska kompenzačních opatření týkajících se víz jsou pak důležitá zejména ustanovení hlavy II Prováděcí úmluvy.

Výše uvedenou právní úpravou tedy došlo v návaznosti na čl. 7 a čl. 20 Schengenské dohody k rozvinutí společného závazku k úpravě otázky vízové, zejména při postupu pro vydávání víz pro krátkodobý pobyt, otázky pohybu cizinců, pokud jsou držiteli víza vydaného smluvní stranou a otázky povolení k pobytu a záznamu o nežádoucí osobě.

Za výraz harmonizace v oblasti vízové politiky smluvních stran Schengenských dohod lze tedy považovat především zavedení systému společných víz, a to ve formě jednotného schengenského víza, které opravňuje držitele v zásadě k volnému pohybu po celém Schengenském prostoru, a dále uplatňování společných vízových předpisů vůči státním příslušníkům třetích států.

Nutno poznamenat, že Prováděcí úmluva nechává stranou harmonizace společných víz vízum pro dlouhodobý pobyt, tj. pobyt delší než 3 měsíce. Smluvní strany ponechaly tuto pravomoc k vydání dlouhodobých víz na vnitrostátních zákonech smluvních stran, přičemž upravily pouze právo průjezdu držitelů dlouhodobých víz přes území jiných smluvních stran. V otázce dlouhodobého víza dochází ke střetávání práva komunitárního a vnitrostátního, zejména v otázce interpretace a aplikace čl.18 Prováděcí úmluvy s ohledem na práva žadatelů o vízum, kdy je upraveno pouze právo průjezdu do země, která vízum vydala, avšak již není upraveno právo zpětného průjezdu. K této problematice se pak blíže v této práci vrátím v části týkající se práva přechodného pobytu na území Schengenského prostoru pro držitele dlouhodobých víz.

Není-li v této práci dále výslovně uvedeno jinak, má se na

mysli pouze vízová politika týkající se krátkodobých víz, jež jsou harmonizována komunitárním právem.

II.2. Začlenění Schengenského acquis do institucionálního rámce

Evropské unie

Vzhledem k prodlevám s ratifikací Schengenských dohod došlo k fungujícímu systému na základě těchto dohod až téměř 10 let po podepsání Schengenské dohody, kdy systém začal fungovat dne 26. března 1995. Mezitím již došlo k podepsání dohod o přistoupení dalších států a v roce 1996 byly již pouze dvě země Evropských společenství, které zůstávaly mimo Schengenský prostor, a to Velká Británie a Irsko.

Poměrně rychle se rozšiřující Schengenský prostor byl do určité míry varováním pro struktury Evropského společenství a Evropské unie, neboť ukázal nutnost flexibilnějších modelů integrace, které, pokud by nebyly zavedeny na poli ES/EU, pak by vedly k tomu, že evropské státy by začaly spolupracovat více mimo komunitární struktury. Flexibilnější model spolupráce - užší spolupráce - byl do komunitárního práva zaveden Amsterodamskou smlouvou z roku 1997, jež vstoupila v platnost dne 1. května 1999.

Jestliže před Amsterodamskou smlouvou spadaly otázky přistěhovalecké politiky, politiky týkající se státních příslušníků třetích zemí a pravidel překračování vnějších hranic Evropské unie a otázek dalších do oblastí společného zájmu, pak díky Amsterodamské smlouvě se volný pohyb osob stává explicitně záležitostí Společenství, což znamená přenesení části původního třetího pilíře, tj. z legislativně právního hlediska mezivládní spolupráce, do pilíře prvního, což je oblast komunitárního práva a z hlediska legislativně-právního je tato integrována, čemuž odpovídá i aplikace rigorózních schvalovacích postupů, které jsou stanoveny pro přijímání komunitárních aktů ve Smlouvě o založení ES (článek 249) a postupů kontroly jejich souladu s primárním právem, kterou provádí Evropský soudní dvůr.

Výše naznačený přenos určitých otázek z pilíře třetího do pilíře prvního je výrazem snahy naplnit cíl vytyčený Amsterodamskou smlouvou, která modifikovala Maastrichtskou smlouvu, tj. zachovat a rozvíjet Unii jakožto prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zaručen volný pohyb osob, ve spojení s vhodnými opatřeními. Tato vhodná opatření jsou pak spatřována v kontrolách na vnějších hranicích a otázkách přistěhovalectví a předcházení a potírání zločinnosti.

Vytyčený cíl vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva lze obsahově chápat následujícím způsobem.

Prostor svobody znamená zajištění volného pohybu osob v rámci Schengenského prostoru a zároveň ochranu základních práv a svobod včetně respektování zásady nediskriminace. Zcela legitimní je zde požadavek na ochranu osobních údajů a soukromí. Prostor svobody tedy zejména akcentují politiky azylové a cizinecké a z hlediska této práce a jejího zaměření se jedná o nejpodstatnější složku, když prostor bezpečnosti obsahuje opatření zaměřená na potírání trestné činnosti a prostor práva je chápán jakožto postupné odstraňování rozdílů existujících mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie pokud jde o úpravy v oblasti trestněprávní a občanskoprávní.

II.2.a) Protokol o začlenění Schengenského acquis do rámce Evropské unie.

Z hlediska této práce je podstatné, že ač se již v dřívějších smlouvách Evropských společenství můžeme setkat s různými dopady a vlivy mimo struktur ES se rozvíjející Schengenské spolupráce, teprve vstupem Amsterodamské smlouvy v platnost došlo ke vtažení celého Schengenského acquis do komunitárního práva a tedy k institucionalizaci výše uvedených otázek v právu evropském.

K tomuto došlo „Protokolem o začlenění schengenského acquis do rámce Evropské unie“ a rozhodnutími Rady EU o určení právního základu Schengenského acquis. Tímto byly konkrétní schengenské

problematiky začleněny a promítnuty do jednotlivých ustanovení hlavy IV. Smlouvy o založení Evropského společenství a hlavy VI. Smlouvy o Evropské unii.

Vzhledem k tomu, že ne všechny členské státy Evropské unie byly v okamžiku vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost členy Schengenské spolupráce, představuje Schengenský prostor již od počátku typickou diferencovanou integraci v Evropské unii, jelikož neplatí pro Evropskou unii jako celek, ale zavazuje pouze státy, které jsou členy Schengenského prostoru⁶.

Z členských zemí Evropské unie se Schengenské spolupráce neúčastní Velká Británie, Irsko, Kypr, Rumunsko a Bulharsko. Výjimky z působnosti právních předpisů Evropské unie, které se týkají a rozšiřují Schengenské acquis jsou vždy výslovně stanoveny v těchto právních předpisech. Schengenská spolupráce tak představuje typickou ukázkou tzv. dvourychlostní evropské integrace.

Se začleněním Schengenského prostoru do institucionálního rámce Evropské unie souvisí i zrušení Výkonného výboru Schengenu a převzetí jeho úlohy Radou EU (čl. 2 odst. 1 pododstavec 1 věta poslední Protokolu o začlenění), když zároveň byla Rada EU zmocněna k tomu, aby upravila podrobnosti začlenění schengenského sekretariátu do generálního sekretariátu Rady EU (čl. 7 Protokolu o začlenění).

Z hlediska právního je důležité vymezení Schengenského acquis, které bylo učiněno v Příloze k Protokolu o začlenění a to tak, že za acquis Schengenu v okamžiku přijetí Protokolu o začlenění je dle tohoto Protokolu o začlenění považována:

1. Dohoda podepsaná dne 14.června 1985 v Schengenu

2. Dohoda podepsaná dne 19.června 1990 v Schengenu

---

⁶ Týká se otázek přenesených do komunitárního práva - hlava IV Smlouvy o založení ES, zároveň je zde určitá výjimka pro Dánsko - čl. 3 Protokolu o začlenění Schengenského acquis do rámce Evropské unie

3. Protokoly a dohody o přistoupení k výše uvedeným dohodám s jednotlivými státy
4. Rozhodnutí a prohlášení výkonného výboru zřízeného prováděcí dohodou z roku 1990 a akty k provedení dohody, které byly vydány orgány, na něž výkonný výbor přenesl své rozhodovací pravomoci.

S ohledem na další vývoj poté pod pojem Schengenské *acquis* řadíme i ty právní akty, které jsou již vydány orgány Evropské unie a které navazují na Schengenské *acquis* výše vymezené.

Neméně důležitým je hledisko určení právního základu těchto právních dokumentů a aktů. Integrace Schengenského *acquis* do práva evropského byla uskutečněna na úrovni sekundárního komunitárního práva (viz. čl. 2 Protokolu o začlenění), což znamená, že primární mezivládní Schengenské smluvní právo je považováno za sekundární právo komunitární. Současně i odvozené sekundární Schengenské právo bylo přeměněno na sekundární komunitární právo.

Jelikož z hlediska legislativního se v čl. 2 Protokolu o začlenění jednalo o dosti neurčité vyjádření, byla, v souladu s ustanovením Protokolu o začlenění, Radou EU přijata rozhodnutí č.1999/435/ES a č.1999/436/ES, která určila právní základ pro každý z dokumentů Schengenského *acquis*.

Z hlediska institucionalizace je zajisté důležité i ustanovení čl. 2 odst. 1 pododstavec 3 Protokolu o začlenění, který vylučuje pravomoc Soudního dvora Evropských společenství ve vztahu k opatřením nebo rozhodnutím, která se týkají veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti. V těchto otázkách tak záleží na konkrétních ustanoveních o kontrolních mechanismech umožňujících přezkum, neboť možnost obrátit se na Soudní dvůr je zde vyloučena.

Protokol o začlenění se dále zabývá určitými výjimkami vázanosti Schengenským *acquis* jak jsem již zmínil výše a to v

otázkách vázanosti tímto *acquis* pro Velkou Británii, Irsko⁷ a Dánsko⁸, ale jelikož to není předmětem této práce, nebudu se jimi podrobněji zabývat a jen s ohledem na vstup České republiky do struktur Evropské unie poznamenám, že čl. 8 Protokolu o začlenění stanovuje vázanost schengenského *acquis* pro všechny nově přistupující členské státy v plném rozsahu. Tento poněkud striktní požadavek byl modifikován tak, že z hlediska povinné aplikace bylo učiněno rozdělení na tzv. Schengenské *acquis* I a II⁹, přičemž *acquis* I aplikují nové členské státy v okamžiku svého vstupu do Evropské unie a *acquis* II aplikují nové členské státy Evropské unie až po splnění dalších podmínek na základě zvláštního rozhodnutí Rady EU. V případě České republiky došlo k plné aplikaci *acquis* na základě rozhodnutí Rady EU ze dne 6. prosince 2007, č.2007/801/ES.

V důsledku Protokolu o začlenění došlo tedy k přesunu materie Schengenského *acquis*, která byla upravena mimo rámec ES / EU, do práva ES / EU. Jakožto kompenzační bezpečnostní opatření se tak do komunitárního práva dostávají i otázky vízové. Tyto otázky a úprava však neplatí pro všechny členské státy Evropské unie, což je důležité zdůraznit. V dalším textu tedy používám-li pojem „členský stát“, myslím tím stát, který se účastní Schengenské spolupráce, bez ohledu na skutečnost, zda-li se jedná o členský nebo nečlenský stát Evropské unie.

Začleněním vízových otázek do Amsterdamské smlouvy, kde je zakotvena otázka víz v hlavě IV. Smlouvy o ES, čl. 62, došlo tedy k přenesení pravomoci v otázkách krátkodobých víz (doba pobytu nejdéle 90 dnů) z členských států na orgány ES/EÚ. Jednotná vízová politika v oblasti krátkodobých víz je harmonizována tak, že dle čl. 62 SES Rada EU přijímá vízové předpisy týkající se:

- seznamu zemí, jejichž občané podléhají vízové povinnosti a

---

⁷ Protokol o postavení Spojeného království a Irska v Amsterdamské smlouvě

⁸ Protokol o postavení Dánska v Amsterdamské smlouvě

⁹ Akt o podmínkách přistoupení, čl. 3 odst. 1 odst. 2

seznamu zemí jejichž občané této vízové povinnosti nepodléhají,

- postupu a podmínek pro udělování víz,
- jednotného vzoru vízového štítku,
- jednotného schengenského víza¹⁰.

Členské státy tedy jsou vázány v těchto oblastech vízovými předpisy, které jsou vydány v souladu s čl. 62 SES¹¹, když v těchto otázkách přenesly svou pravomoc na orgány ES/EU.

III. Přejídný pobyt a pohyb státních příslušníků třetích zemí v Schengenském prostoru a otázky vízové

Vízová politika se začleněním do komunitárního práva stala nástrojem umožňujícím regulaci přílivu osob a eliminaci proniknutí nežádoucích osob nebo osob představujících bezpečnostní riziko, jelikož vnitřní hranice¹² mohou bez hraničních kontrol překračovat jak občané států EU tak i státní příslušníci tzv. třetích zemí.

Pravidla pro pobyt na území Schengenského prostoru se i přes výše uvedenou rovnost v podobě volného pohybu přes vnitřní hranice liší, a to pro kategorie osob, které jsou již výše uvedena, a to:

- osoby požívající právo Společenství na volný pohyb,¹³

---

¹⁰ Čl. 62 odst. 2 písm. b) SES

¹¹ Uplatní se ovšem Protokol o postavení Spojeného království a Irska v Amsterdamské smlouvě a Protokol o postavení Dánska v Amsterdamské smlouvě

¹² Vnitřními hranicemi se rozumí společné pozemní hranice států Schengenského prostoru, včetně říčních a jezerních hranic a letišť členských států pro vnitřní lety. Vnitřním letem se rozumí výhradně let v rámci zemí schengenského prostoru bez přistání na území třetích zemí. - čl. 2 odst. 1, 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.562/2006 ze dne 15. března 2006.

¹³ Čl. 2 odst. 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.562/2006 ze dne 15. března 2006.

- státní příslušníci třetích zemí.¹⁴

Pro první kategorii platí především právo volného pohybu přes vnitřní hranice Schengenského prostoru bez omezení a dále minimální kontrola při vstupu do Schengenského prostoru, tj. při pohybu přes vnější hranice. Touto minimální kontrolou se myslí pouze ověření totožnosti na základě kontroly platnosti předloženého cestovního dokladu. Legislativně je výše uvedené zakotveno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států¹⁵, přičemž v České republice je tato směrnice provedena zákonem o cestovních dokladech a zákonem o pobytu cizinců na území České republiky.¹⁶

Z hlediska této práce, je však daleko podstatnější právo volného pohybu osob přes vnitřní hranice týkající se státních příslušníků třetích zemí, kteří nejsou rodinnými příslušníky občanů Unie. Tyto osoby mohou využívat výše uvedeného práva ve stejné míře jako občané států I. kategorie, avšak pouze za současného splnění podstoupení důkladné kontroly při vstupu na území Schengenského prostoru.

Podmínky, které musí tyto osoby splnit jsou zejména následující:

- mají platný cestovní doklad nebo doklady, které je opravňují k překročení hranice,
- mají platné vízum, pokud je požadováno, ledaže jsou držiteli platného povolení k pobytu,
- zdůvodní účel a podmínky předpokládaného pobytu a mají zajištěny dostatečné prostředky pro obživu na dobu předpokládaného pobytu i na návrat do své země původu nebo

---

¹⁴ Čl. 2 odst. 6 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.562/2006 ze dne 15. března 2006.

¹⁵ Kapitola II - článek 4 odst.1 (Právo na opuštění území) a článek 5 odst. 1 (Právo na vstup)

¹⁶ V § 3 odst. 1 věta druhá zák. č. 329/1999 Sb. je zakotveno právo použít k překročení hranice s členským státem EU občanský průkaz.
§ 5 odst. 5 zák. č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR

- jsou schopni si tyto prostředky legálním způsobem opatřit,
- nejsou osobami vedenými v Schengenském informačním systému (SIS), jimž má být odepřen vstup,
  - nejsou považováni za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoliv ze schengenských států.¹⁷

Výše uvedené podmínky pro přechodný pobyt musí být splněny státním příslušníkem třetí země při vstupu na území Schengenského prostoru.

Z výše uvedených podmínek se dále budu v této práci zabývat podmínkou platného víza, povolení k pobytu a otázce vztahu národního dlouhodobého víza k právu komunitárnímu.

Mluvím-li o harmonizaci vízové politiky, mluvím o harmonizované úpravě vydávání krátkodobých víz. Společná vízová politika tak upravuje pouze víza krátkodobá, přičemž úprava víz dlouhodobých je ponechána národním kompetencím jednotlivých států, neboť tato úprava již znatelněji zasahuje do suverenity členských států a vydávání víz dlouhodobých se dotýká mnohem více imigrační politiky jednotlivých zemí a tudíž, jsou-li členským státem tato víza vydávána, jsou regulována jinými právními i politickými nástroji.

Harmonizaci vízové politiky lze spatřovat zejména ve stanovení jednotného seznamu zemí, jejichž státní příslušníci potřebují pro vstup na území členských států vízum - tzv. černý seznam, občané těchto států jsou také často označováni jako vízoví cizinci, a seznam zemí, jejichž občané pro vstup na území členských států vízum nepotřebují - tzv. bílý seznam, přičemž občané těchto států jsou označováni jakožto bezvízoví cizinci.¹⁸

Další oblast v níž se promítla harmonizace vízové politiky je

---

¹⁷ Hlava II, kapitola 1, článek 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006

¹⁸ Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001. Příloha I vymezuje země s vízovou povinností, seznam přílohy II pak uvádí státy, jejichž občané jsou od vízové povinnosti k EU osvobozeni .

otázka jednotné podoby krátkodobých a průjezdních víz¹⁹ a dále harmonizovaná úprava řízení žádosti o krátkodobé vízum.

III.1. Přejídný pobyt a pohyb státních příslušníků třetích států v Schengenském prostoru

Státní příslušníky třetích států, ve smyslu čl. 5 odst. 6 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, lze nutno s ohledem na otázku volného pohybu osob po Schengenském prostoru rozdělit na kategorii státních příslušníků třetích států bezvízových a vízových.

III.1.a) Státní příslušníci třetích států - bezvízoví cizinci

Za bezvízové cizince označujeme ty státní příslušníky třetích států, kteří pro vstup na území Schengenského prostoru nepotřebují platné vízum, protože je jejich země uvedena v Příloze č. II Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001.

Dle výše uvedeného nařízení²⁰ se vízem rozumí oprávnění udělené členským státem nebo rozhodnutí přijaté členským státem, jež je vyžadováno pro vstup na jeho území za účelem

- zamýšleného pobytu v tomto členském státě nebo ve více členských státech, jehož celková délka nepřekročí tři měsíce,
- průjezdu přes území tohoto členského státu nebo více členských států, kromě tranzitu na letišti.

Bezvízoví cizinci mají právo pobývat a cestovat na území Schengenského prostoru bez omezení po dobu maximálně tří měsíců z celkového období šesti měsíců, které se začíná počítat od prvního dne vstupu na území Schengenského prostoru.

Datum vstupu do Schengenského prostoru je vyznačeno na vstupním razítku v cestovním pase, obdobně se pas razítkuje rovněž

---

¹⁹ Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995.

²⁰ Článek 2 Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001

při opuštění Schengenského prostoru. Počet dní strávených na území různých členských států se přitom sčítá.

Po vyčerpání 3 měsíců musí bezvízoví cizinci území Schengenského prostoru na zbývající období do doby uplynutí 6 měsíců ode dne prvního vstupu na území Schengenského prostoru opustit.

Zůstat na území Schengenského prostoru by mohli pouze v případě, že by se mezitím stali držiteli národního dlouhodobého víza vydaného některým členským státem či povolení k pobytu.

III.1.b) Státní příslušníci třetích zemí, s nimiž byla uzavřena dohoda o zrušení vízové povinnosti před vstupem do Schengenského prostoru

Pokud uzavřel členský stát Schengenského prostoru s třetí zemí bilaterální dohodu o zrušení vízové povinnosti před plnou aplikací Schengenského *acquis*, zůstávají tyto smlouvy i po plném uplatnění tohoto *acquis* v platnosti. Vedle sebe tak může působit úprava mezinárodně-smluvní i úprava dle komunitárního práva. Jedná se však pouze o ty mezinárodní smlouvy, které byly uzavřeny předtím, než členský stát začal plně uplatňovat Schengenské *acquis*.

V případě České republiky to znamená, že všechny bilaterální smlouvy uzavřené před 21.12.2007 zůstávají v platnosti, i když neobsahují tzv. schengenskou klauzuli pro bezvízový pobyt (nebo-li sčítací klauzuli, tj. sčítání jednotlivých dob pobytu v rámci určitého časového úseku, konkrétně tedy tří měsíců během šestiměsíčního období), či upřesnění sčítání pobytu na území České republiky a jiného členského státu schengenského prostoru.

Státní příslušníci těchto zemí tedy mohou pobývat na území České republiky v souladu se zněním příslušné smlouvy i nad rámec schengenské klauzule pro bezvízový pobyt.

Nutné je zdůraznit, že dovolávat se ustanovení výše uvedených smluv lze pouze na území České republiky a pobyt v ostatních

členských státech Schengenského prostoru mimo Českou republiku je možný i v tomto případě pouze za dodržení standardního režimu, tj. jen v rámci tří měsíců během šestiměsíčního období v Schengenském prostoru, do nichž se započítává i pobyt v České republice.

Bilaterální smlouvy sjednané po plném uplatňování Schengenského *acquis* nesmí obsahovat žádné ustanovení, které by odporovalo společné vízové politice a není tak již například možné sjednat bilaterální smlouvu, jejíž ustanovení by odporovalo schengenské klauzuli pro bezvízový pobyt.

Je zajisté důležité poukázat i na skutečnost, že v platnosti zůstaly pouze bilaterální dohody, nikoli nařízení vlády umožňující bezvízový styk státním příslušníkům některých států. Tato nařízení vlády pozbyla vstupem České republiky do Schengenského prostoru dne 21.12.2007 platnosti vzhledem k jejich neslučitelnosti s platným Schengenským *acquis*. Pro státní příslušníky států, jimž byl bezvízový styk umožněn pouze nařízením vlády, tak vstupem do Schengenského prostoru platí stejné podmínky jako pro cizince bezvízové, neboť jsou uvedeni v Příloze II Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001.

III.1.c) Státní příslušníci třetích zemí - vízoví cizinci

Za vízové cizince označujeme ty státní příslušníky třetích států, kteří pro vstup na území Schengenského prostoru potřebují platné vízum, protože je jejich země uvedena v Příloze č. I Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001.

Vízum²¹ opravňující vízového cizince ke vstupu na území Schengenského prostoru se vypracovává podle jednotného vzoru tak, jak je stanoveno v Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995.

Dle článku 1 Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 se vypracovávají víza udělená členskými státy dle jednotného vzoru, přičemž technické podrobnosti jsou uvedeny v příloze tohoto nařízení.

---

²¹ Článek 2 Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001

Dle článku 5 Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 se pak rozlišují následující typy víz, jako oprávnění udělená členskými státy nebo rozhodnutí přijatá členskými státy, která se vydávají jako:

- vízum, jež je vyžadováno pro pásmo tranzitního prostoru letiště (tzv. letištní průjezdní vízum),
- vízum, jež je vyžadováno pro vstup na území za účelem průjezdu přes území (tzv. průjezdní vízum),
- turistické vízum, jež je vyžadováno pro vstup na území za účelem pobytu v členském státě nebo ve více členských státech, přičemž délka tohoto pobytu nepřekročí 3 měsíce během šestiměsíčního období (tzv. krátkodobé vízum).

Existují tedy 3 druhy víz, které mohou být vydávány jako jednotné schengenské vízum²² a které opravňují cizince s vízovou povinností ke krátkodobému pobytu v Schengenském prostoru.

III.2. Víza pro státní příslušníky třetích států ke krátkodobému pobytu a práva s nimi spojená

III.2.a) Letištní vízum (typ A)

Je výjimkou z práva na bezvízový pobyt v tranzitním prostoru letiště, jelikož vízoví cizinci mohou pobývat v tranzitním prostoru letiště pouze s platným letištním vízem.

Letištní vízum se uděluje na žádost cizince, který bude nucen čekat na letecký spoj v tranzitním prostoru a uděluje jej zastupitelský úřad v zahraničí²³. Doba platnosti letištního víza se stanovuje podle předpokládaného počtu pobytů v tranzitním prostoru, nejdéle je však možné ji stanovit na dobu tří měsíců.

Rozeznáváme následující typy letištního víza:

- jednosměrné, které opravňuje k pobytu v tranzitním prostoru po dobu čekání na letecký spoj uvedený v letence,

²² čl. 10 Prováděcí úmluvy

²³ Diplomatická mise nebo konzulární úřad České republiky - § 22 odst. 1 zák. č. 326/1999 Sb.

- obousměrné, opravňující k dvojímu pobytu po dobu čekání na letecký spoj uvedený v letence.

Letištní vízum opravňuje jeho držitele k pobytu v tranzitním prostoru, průchodu tranzitními zónami při mezipřistání nebo přestupu. Toto vízum však v sobě neobsahuje oprávnění vstupu na území členského státu.

Žadatel o letištní vízum musí doložit v žádosti cestovní doklad, vízum státu, který je cílem jeho cesty (tato podmínka neplatí, je-li cizinec oprávněn k pobytu v uvedeném státě bez víza), fotografii (není nutné, bude-li pořizován obrazový záznam cizince) a v neposlední řadě letenku na letecký spoj, který zajistí jeho vycestování z území.

III.2.b) Průjezdní vízum (typ B)

Průjezdní vízum je udělováno zastupitelským úřadem v zahraničí na základě žádosti cizince, který hodlá projíždět územím, přičemž toto vízum opravňuje cizince k průjezdu územím při cestě z jednoho státu do státu jiného. Doba platnosti tohoto víza je určena podle předpokládaného počtu cest na území, nejdéle však na šest měsíců.

Existují tři typy průjezdního víza, a to:

- jednosměrné, na jehož základě je cizinec oprávněn k pobytu na území po dobu 5 dnů,
- obousměrné, které opravňuje cizince ke dvojímu pobytu na území po dobu 5 dnů,
- bez omezení počtu cest, jež opravňuje cizince k opakovanému pobytu na území po dobu 5 dnů.

Oprávnění k pobytu v délce 5 dnů se vztahuje na každý tranzit přes území smluvních států.

Náležitosti, které musí občan třetího státu doložit v žádosti o toto vízum jsou především :

- cestovní doklad,
- vízum jiného státu, který je cílem jeho cesty nebo přes

- jehož státní hranice hodlá z území do cílového státu cestovat; to neplatí, je-li cizinec oprávněn k pobytu v uvedeném státě bez víza,
- prostředky k pobytu na území²⁴ a prokázání zajištění nákladů spojených s vycestováním z území,
  - fotografie; to neplatí, pokud bude pořizován obrazový záznam cizince,
  - lékařská zpráva, že netrpí závažnou nemocí; o předložení lékařské zprávy lze požádat pouze v případě důvodného podezření, že závažnou nemocí trpí.

III.2.c) Vízum k pobytu do 90 dnů (typ C)

Toto krátkodobé vízum je udělováno zastupitelským úřadem v zahraničí na žádost cizince a opravňuje státního příslušníka třetí země k pobytu na území Schengenského prostoru, a to po dobu v něm uvedenou s tím, že celková doba pobytu může dosáhnout maximální délky tří měsíců během šestiměsíčního období počínaje dnem prvního vstupu, tj. ode dne prvního překročení vnější hranice Schengenského prostoru, když tento den je vyznačen na razítku otištěném v cestovním dokladu.

Doba platnosti tohoto víza je stanovena podle předpokládaného počtu cest na území, avšak nejdéle na dva roky.

Dle žádosti cizince může být toto vízum vydáno jako jednorázové, ke dvěma vstupům či vícenásobné.

Ve vydaném vízu musí být uveden účel pobytu, přičemž tento údaj v něm uvádí ten orgán, který toto vízum vydal.

Náležitosti, které je žadatel povinen doložit při žádosti o vízum jsou následující :

- cestovní doklad,
- fotografie; to neplatí, pokud bude pořizován obrazový záznam cizince,
- policií ověřené pozvání nebo prostředky k pobytu na území a

---

²⁴ §13 zák.č. 326/1999 Sb.

doklad o zajištění ubytování cizince po dobu jeho pobytu na území, pokud nedoloží zabezpečení nákladů spojených s pobytem na území jinak,

- doklad prokazující zajištění nákladů spojených s vycestováním z území²⁵,
- lékařskou zprávu, že netrpí závažnou nemocí; o předložení lékařské zprávy lze požádat pouze v případě důvodného podezření, že závažnou nemocí trpí,
- další doklady osvědčující údaje uvedené v žádosti o vízum.

III.2.d) Zvláštní režim vydávání víz typu B a C na hraničních přechodech

O udělení víz typu B a C lze výjimečně požádat na hraničním přechodu, a to za podmínek stanovených Nařízením Rady (ES) č. 415/2003 ze dne 27. února 2003 o udělování víz na hranicích včetně udělování takových víz projíždějícím námořníkům. Tyto podmínky jsou stanoveny v čl. 1 Nařízení Rady (ES) č. 415/2003 a jsou tyto:

- dotyčná osoba splňuje podmínky stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e) Prováděcí úmluvy,
- dotyčná osoba neměla možnost o vízum požádat předem,
- dotyčná osoba na požádání předloží doklady potvrzující nepředvídatelné a naléhavé důvody pro vstup a
- musí být zaručen návrat do země původu nebo průjezd do třetí země a státní příslušník třetí země musí mít víza nutná pro pokračování své cesty do států průjezdu, příp. států cílových, jsou-li vyžadována.

Toto vízum udělené na hranici může být platné jak pro celý Schengenský prostor, tak může být jeho platnost územně omezena. Dle čl. 1 odst. 2 lze však toto vízum udělit pouze pro jeden vstup, přičemž doba platnosti víza typu C nepřekročí dobu 15 dní a doba platnosti víza typu B dobu 5 dní.

---

²⁵ §12 zák. č. 326/1999 Sb.

Ve výše uvedených případech neuděluje vízum zastupitelský úřad, ale dle platné právní úpravy policie²⁶.

III.2.e) Forma jednotného schengenského víza

Výše uvedené typy víz A, B, C jsou standardně vydávány členskými státy Schengenského prostoru ve formě jednotného schengenského víza za předpokladu, že kromě náležitostí, které je žadatel povinen splnit a doložit při žádosti o tato víza tak, jak jsou tyto podmínky uvedeny výše u každého typu výše uvedených víz, jsou splněna i kritéria, která jsou stanovena pro jednotné schengenské vízum.

Tato kritéria jsou zakotvena v Prováděcí úmluvě, která stanoví jako podmínky pro udělení jednotného víza :

- platný cestovní doklad opravňující cizince k překročení hranice a vstupu do všech smluvních států
- cizinec není zařazen do informačního systému smluvních států,
- není důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo v něm narušit veřejný pořádek anebo ohrozit mezinárodní vztahy smluvních států,
- členský stát vydávající vízum je cílem cesty cizince, nebo v případě průjezdu územím smluvních států je prvním smluvním státem, do kterého na toto vízum cizinec vstoupí,
- cizinec předloží náležitosti k udělení požadovaného druhu víza; jde-li o udělení víza typu C, předloží také

---

²⁶ §22 odst. 5 a §26 odst. 5 zák. č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území ČR

doklad o uzavření cestovního zdravotního pojištění^{27 28}.

Takto udělené jednotné schengenské vízum opravňuje občana třetího státu k pobytu na území celého Schengenského prostoru, přičemž celková doba pobytu v tomto prostoru nesmí překročit 3 měsíce během šestiměsíčního období.

Jestliže není splněna některá z podmínek pro vydání jednotného schengenského víza, může členský stát z určitých důvodů²⁹ (humanitárních, z důvodů státního zájmu, z důvodů vyplývajících z mezinárodních závazků) vydat vízum, které bude ovšem teritoriálně omezené pouze na území tohoto členského státu a zároveň musí tento členský stát o svém postupu informovat ostatní smluvní strany.

V České republice je výše uvedené promítnuto v §29a odst. 3 a §29b zák. č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky.

III.3. Přechodný pobyt na území Schengenského prostoru na základě dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu

III.3.a) Dlouhodobé vízum

Jelikož vydávání dlouhodobých víz daleko výrazněji zasahuje do migrační politiky členského státu a zasahuje do suverenity státu v této otázce, nedošlo v otázce víz dlouhodobých k harmonizaci a jejich úpravě komunitárním právem a tyto otázky

---

²⁷ Rozhodnutí Rady 2004/17/ES ze dne 22. prosince 2003, kterým se mění část V bod 1.4 Společné konzulární instrukce a část I bod 4.1.2 Společné příručky, s ohledem na zařazení požadavku na doklad o uzavření cestovního zdravotního pojištění mezi doklady pro udělení jednotného vstupního víza.

²⁸ Doklad, kterým cizinec dokládá zajištění úhrady nákladů léčení v souvislosti s úrazem nebo náhlým onemocněním na území, včetně nákladů spojených s převozem nemocného do státu, jehož cestovní doklad vlastní, popřípadě do jiného státu, ve kterém má povolen pobyt, a to do výše minimálně 30 000 EUR, po dobu pobytu na území.

²⁹ Čl. 16 Prováděcí úmluvy

zůstávají nadále v kompetenci členských států³⁰. Nicméně není možné víza dlouhodobá úplně oddělit od vízové politiky Schengenského prostoru, a tak zejména v této otázce dochází k prolínání národních právních úprav s právní úpravou komunitární. Úprava dlouhodobých víz je tak v kompetenci členských států, přičemž v České republice je tato úprava provedena v zákoně č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky.

Česká právní úprava v §30 zákona o pobytu cizinců rozlišuje

- A) dlouhodobé vízum vydané za účelem vyžadujícím pobyt na území delší než tři měsíce, přičemž doba platnosti tohoto typu víza je jeden rok,
- B) dlouhodobé vízum udělené za účelem
  - Ba) převzetí povolení k trvalému pobytu, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, studia nebo vědeckého výzkumu, povolení k dlouhodobému pobytu vydaného podle § 42 odst. 3,
  - Bb) podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu vydávaného Ministerstvem zahraničních věcí,

přičemž doba platnosti tohoto typu víza je stanovena na šest měsíců a tato víza opravňují cizince k pobytu na území České republiky po dobu tří dnů v případě dlouhodobého víza uvedeného v bodě Ba) a po dobu 15 dnů v případě víza uděleného za účelem Bb).

Z hlediska prolínání komunitárního a vnitrostátního práva České republiky je důležité ustanovení §30 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, neboť ten stanoví, že Policie udělí dlouhodobé vízum nikoli jen jako typ víza k pobytu nad 90 dnů (typ víza D), ale jako typ dlouhodobého víza smluvních států (typ víza D+C)³¹.

Z hlediska přechodného pobytu a pohybu v rámci Schengenského prostoru se jedná o velmi významný rozdíl.

---

³⁰ Čl. 18 Prováděcí úmluvy

³¹ §17b zák. č. 236/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky

III.3.a)i. Dlouhodobé vízum (typ víza D)

Jestliže dlouhodobé vízum k pobytu nad 90 dnů (typ D) opravňuje cizince k pobytu na území České republiky, pak jej v žádném případě neopravňuje zároveň k pobytu v jiném členském státě Schengenského prostoru. Toto vízum držitele opravňuje pouze k průjezdu přes území členských států až na území členského státu, který dlouhodobé vízum udělil.³² Pro možnost průjezdu musí být ovšem splněny i podmínky platného cestovního dokladu, neuvedení na seznamu nežádoucích osob a osoba nesmí být považována za osobu ohrožující veřejný zájem, bezpečnost nebo mezinárodní vztahy.

Nicméně se jedná o ustanovení dosti nedokonalé, neboť umožňuje průjezd cizinci pouze směrem do státu, který vízum udělil. Držitel tohoto dlouhodobého víza nemá tedy z hlediska platné právní komunitární úpravy po skončení svého dlouhodobého národního víza jinou možnost, než vycestovat přímo nebo si vyřídít speciální tranzitní víza.

Dle výkladu tohoto ustanovení Komisí mohou bezvízoví cizinci, kteří jsou zároveň držiteli dlouhodobého národního víza, pobývat a pohybovat se v Schengenském prostoru po dobu tří měsíců během šestiměsíčního období s tím, že doba pobytu na území státu, jehož dlouhodobým vízem disponují, se do této lhůty nezapočítává. Vízoví cizinci pak mohou žádat o udělení jednotného schengenského víza typu C i na zastupitelském úřadu státu, do něhož hodlají cestovat, přičemž se tento konzulární úřad může nacházet uvnitř Schengenského prostoru, což je výjimkou z pravidla, že žádost o jednotné schengenské vízum je nutné podat na zastupitelském úřadě

---

³² Čl. 18 (2. část) Prováděcí úmluvy : Jinak toto vízum opravňuje držitele pouze k průjezdu přes území ostatních členských států až na území členského státu, který vízum udělil, ledaže držitel nesplňuje podmínky vstupu uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. a), d) a e), nebo je uveden na vnitrostátním seznamu osob, jimž má být odepřen vstup do členského státu, přes jehož území požaduje průjezd.

mimo Schengenský prostor.

Výše uvedený výklad ustanovení čl. 18 Prováděcí úmluvy lze považovat za jeden z prvních kroků Komise k návrhu na novelizaci Prováděcí úmluvy, neboť při jejím přijetí byl Schengenský prostor výrazně menší a zahrnoval státy, jejichž legislativa umožňovala po příjezdu poměrně rychle získat povolení k pobytu, které cestování po Schengenském prostoru umožňuje. S rozšiřováním se národní režimy ohledně přechodných dlouhodobých pobytů výrazněji lišily a i proto došlo k přijetí nařízení³³, kterým byl novelizován článek 18 Prováděcí úmluvy.

III.3.a)ii. Dlouhodobé vízum smluvních států (typ víza D+C)

Nařízení Rady (ES) č. 1091/2001 ze dne 28. května 2001 umožnilo vydávat typ dlouhodobého víza smluvních států (typ D+C).³⁴ Jedná se o dlouhodobé vízum vydané členským státem na základě jeho právní úpravy, které, pokud je vydáno v souladu s podmínkami na něj kladenými v čl. 18 Prováděcí úmluvy, opravňuje cizince k tomu aby po dobu, která nepřesahuje tři měsíce od jeho počátečního dne platnosti, používal toto vízum jako jednotné schengenské krátkodobé vízum.

Výše uvedené řešení je však nedostatečné zejména s ohledem na možnost vízových cizinců cestovat na toto vízum pouze po omezenou dobu.

Dlouhodobé vízum tedy opravňuje cizince k přechodnému pobytu na území členského státu, který toto vízum vydal, případně po dobu

---

³³ Nařízení Rady (ES) č. 1091/2001 ze dne 28.května 2001 o volném pohybu s dlouhodobým vízem

³⁴ Článek 18 (1. část) Schengenské prováděcí úmluvy: Víza pro pobyt delší než tři měsíce jsou vnitrostátní víza udělovaná jedním z členských států podle jeho vnitrostátních právních předpisů. Toto vízum na dobu, která nepřesahuje tři měsíce od jeho počátečního dne platnosti, platí současně jako jednotné krátkodobé vízum, pokud bylo uděleno v souladu s obecnými podmínkami a kritérii přijatými podle nebo na základě odpovídajících ustanovení kapitoly 3 oddílu 1 a pokud jeho držitel splňuje podmínky vstupu uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. a), c), d) a e).

prvních třech měsíců i států ostatních členských zemí Schengenského prostoru, jsou-li splněny podmínky pro vydání dlouhodobého víza smluvních stran. Náležitosti, které musí být cizincem při žádosti o dlouhodobé vízum doloženy upravuje §31 zák. č. 326/1999 Sb..

Vízum dlouhodobé je tedy z hlediska Schengenského prostoru nutno považovat za přechodný institut mezi krátkodobým - nejvýše tříměsíčním - pobytem a prakticky neomezeným pobytem na základě povolení k pobytu. Z tohoto důvodu také v Schengenské spolupráci neexistoval právní zájem na umožnění neomezeného cestování po celém Schengenském prostoru na základě dlouhodobých víz, přičemž jak již uvedeno výše v současné době existuje právní zájem členských států na novelizaci Prováděcí úmluvy, který by výše uvedené změnil a za první kroky k této novelizaci lze považovat právě výše uvedené Nařízení.

III.3.b) Povolení k pobytu - práva z něj vyplývající pro pobyt v Schengenském prostoru

Státní příslušníci třetích států, kteří jsou držiteli platného povolení k pobytu, které je vydané některým členským státem na základě jeho vnitrostátní právní úpravy mají právo se na základě tohoto povolení a platného cestovního dokladu pohybovat na území ostatních smluvních stran po dobu až tří měsíců. Ovšem i tak musí splnit podmínky, které stanoví Prováděcí úmluva v čl. 5 odst. 1 písm. a), c) a e), kde jsou vyjmenovány požadavky pro vstup státního příslušníka třetího státu na území Schengenského prostoru a jsou to platný cestovní doklad, doložení účelu pobytu a prostředků a v neposlední řadě požadavek, aby cizinec nebyl veden na seznamu nežádoucích osob dotčené smluvní strany, případně nebyl považován za osobu ohrožující veřejný zájem, bezpečnost státu nebo mezinárodní závazky.

III.4. Přejídný pobyt a pohyb v Schengenském prostoru

Z výše uvedeného vyplývá, že do Schengenského prostoru mohou vstoupit a legálně v něm pobývat, projíždět a pohybovat se v něm:

- osoby požívající právo Společenství na volný pohyb,³⁵
- státní příslušníci třetích zemí³⁶ bez víz, s krátkodobým jednotným schengenským vízem (typ víza A,B,C), s dlouhodobým vízem smluvních států (typ víza D+C), s dlouhodobým národním vízem (pouze tranzit směrem do státu, který toto národní vízum vydal, typ víza D), s platným povolením k pobytu.

Státní příslušníci třetích zemí jsou však povinni při vstupu na území členského státu přihlásit se u příslušných orgánů smluvní strany, na jejíž území vstoupí, za podmínek, které určují členské státy. Toto přihlášení musí být provedeno dle výběru členského státu buď při vstupu nebo do třech pracovních dnů od vstupu.

V České republice tuto otázku řeší zákon o pobytu cizinců na území České republiky zák. č. 326/1999 Sb. v §93. Ten stanoví cizinci povinnost do třech pracovních dnů od vstupu ohlásit na Oblastním ředitelství cizinecké policie místo pobytu na území.

Legálnímu vstupu na území Schengenského prostoru však předchází pro státní příslušníky třetích zemí řízení o udělení víza, které potřebují pro účel svého pobytu či cesty přes členské státy.

V této práci se dále zaměřím pouze na otázku jednotného schengenského víza a úpravu řízení o žádosti o toto vízum, jakožto podmínky pro legální vstup a dále situaci, kdy státní příslušník třetího státu tuto podmínku přestane splňovat a tedy přestane splňovat jednu z podmínek legálnosti jeho pobytu na území Schengenského prostoru.

³⁵ Čl. 2 odst. 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.562/2006 ze dne 15. března 2006.

³⁶ Čl. 2 odst. 6 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.562/2006 ze dne 15. března 2006.

IV. Řízení o žádosti o udělení jednotného schengenského víza – harmonizovaná úprava tohoto řízení

Řízení o udělení víza krátkodobého je harmonizováno komunitárním právem³⁷ naproti tomu řízení o udělení víza dlouhodobého je upraveno výlučně vnitrostátní právní úpravou.

IV.1. Určení státu příslušného k vydání víza a kritéria určující tuto příslušnost

Již v Prováděcí úmluvě nalezneme ustanovení, které určují příslušnost členského státu k provedení řízení o udělení víza pro státního příslušníka třetího státu, který žádá o vízum umožňující mu vstup na území Schengenského prostoru.

Dle Společné konzulární instrukce (dále již jen jako „SKI“)¹ je poté státní příslušník třetího státu povinen obrátit se se svou žádostí o vízum na vízové oddělení příslušného zastupitelského úřadu, přičemž pro určení, který zastupitelský úřad, které členské země, je příslušný, se použijí následující kritéria.

IV.1.i. Kritérium cíle cesty a hlavního cíle cesty v případě více cílů

Zásadně rozhodujícím kritériem je cíl cesty státního příslušníka třetího státu. Ten členský stát, který bude jediným nebo hlavním cílem jeho cesty je příslušný k řízení o vydání krátkodobého víza. Členský stát, který bude průjezdním státem se však dle SKI ³⁸ oddíl II. bodu 1.1. písm. a) za žádných okolností nesmí považovat za hlavní cíl cesty.

V případě, že cíl cesty je pouze jediný, je členský stát příslušný k vydání víz určen zcela jednoznačně.

V případě více cílů cesty pak zastupitelský úřad, kterému je

³⁷ Společná konzulární instrukce k vízům pro diplomatické mise a konzulární úřady (2005/C 326/01).

³⁸ Oddíl II. bodu 1.1. písm. a) SKI

žádost podána, rozhodne v každém jednotlivém případě, který členský stát je hlavním cílem cesty. Při posuzování, který cíl cesty lze považovat za hlavní, vychází zastupitelský úřad především z dokladů, které předloží žadatel a bere v úvahu všechny skutečnosti, zejména však účel cesty, trasu a délku pobytu. Pokud by jeden nebo několik cílů cesty bylo přímým důsledkem jiného cíle, případně by tento cíl cesty doplňovaly, bude se zastupitelský úřad soustředit především na účel cesty a hlavní cíl určí dle této úvahy, kdy se zaměří zejména na jeho důvod a účel.

Jestliže žádný z cílů není přímým důsledkem jiného cíle, ani jej nedoplňuje, a nelze určit hlavní cíl cesty dle důvodu či účelu, postupuje zastupitelský úřad při určení hlavního cíle cesty dle pravidla o nejdelším plánovaném pobytu. Existuje-li více pobytů v členských státech s totožnou délkou, určí se za hlavní cíl cesty členský stát, který je prvním cílem této cesty.

IV.1.ii. Stát prvního vstupu

Nelze-li určit hlavní cíl cesty použitím ani jednoho z výše uvedených pravidel, státem příslušným k vydání vízového oprávnění se stane stát, který bude státem prvního vstupu státního příslušníka třetího státu na území Schengenského prostoru, čímž je myšleno překročení vnější hranice.

Takto stanovený příslušný stát k udělení víza však nemusí stanovit vízovou povinnost a v tom případě není povinen vízum udělit. Pokud neudělí tento členský stát vízum dobrovolně se souhlasem státního příslušníka třetího státu, je příslušnost k udělení víza přenesena na členský stát, který je prvním cílem nebo prvním státem průjezdu, který stanoví pro občana třetího státu vízovou povinnost. Toto opatření se uplatní například v případě cestování držitele diplomatického, úředního nebo služebního pasu, neboť jejich cestování se neřídí společným seznamem zemí, pro které platí vízová povinnost.³⁹

---

³⁹ Příloha II Společné konzulární instrukce k vízům pro diplomatické mise a

IV.1.iii. Příslušnost k posouzení žádosti s omezenou územní platností

Při posuzování žádosti a pro udělování víz s omezenou územní platností je příslušný členský stát, na jehož území bude vízum omezeno.

IV.1.iii.a) Institut státu zastupujícího příslušný stát

V rámci harmonizace řízení o otázkách vízových je zaveden také institut státu zastupujícího zájmy příslušného státu, nemá-li tento v třetí zemi zastupitelský úřad. Jednotné vízum se uděluje jménem zastoupeného členského státu po jeho předchozím schválení a je-li to nutné po konzultaci ústředních orgánů⁴⁰. Takto udělit vízum lze i v případě, že členský stát má v zemi zastupitelský úřad, avšak požádá jiný členský stát, aby ho zastupoval⁴¹.

Členské státy, které využívají tohoto institutu, dohodnou formu zastoupení, přičemž musí vymezit dobu trvání zastoupení a podmínky ukončení tohoto zastoupení a v případě, že se jedná o zastoupení dle oddílu II bodu 1.2. písm. b) SKI, také podmínky pro poskytnutí prostor zastupujícím státem nebo zaměstnanců zastupujícího a zastupovaného státu a možného finančního příspěvku zastupovaného státu na náklady související s udělováním víz, které vzniknou zastupujícímu státu.

Všechny tyto zastoupení musí být uvedeny v Příloze 18 SKI.

SKI stanoví také zásady, které je nutné dodržet při užití tohoto institutu zastoupení. Z nich je nutné zejména zdůraznit, že tento institut nelze užít na víza týkající se výdělečné činnosti či činnosti, jež záleží na schválení státu, není-li v dvoustranné dohodě sjednáno jinak, dále je stanovena odpovědnost státu rozhodujícího o vízu zvážit riziko nedovoleného přistěhovalectví a

---

konzulární úřady (2005/C 326/01)

⁴⁰ Oddíl II bod 1.2. písm. a) SKI

⁴¹ Oddíl II bod 1.2. písm. b) SKI

konečně přijetí odpovědnosti státem zastoupeným za vyřízení žádosti o azyl a v neposlední řadě povinnost místních zastupitelských úřadů zajistit, aby žadatelé o víza měli příslušné informace o povinnostech plynoucích z využití institutu zastoupení.⁴²

IV.2. Postup státních orgánů příslušného státu při posouzení žádosti o vízum

IV.2.a) Státní orgány příslušné k vydání víz

Již Prováděcí úmluva v čl. 12 stanovila, že orgánem státu příslušným k vydání jednotného schengenského víza budou diplomatické a konzulární úřady smluvních stran.

Takto jasně vymezená pravomoc je však prolomena Nařízením Rady (ES) č. 415/2003 ze dne 27. února 2003 o udělování víz na hranicích včetně udělování takových víz projíždějícím námořníkům, které stanoví v čl. 1 podmínky, za kterých může být vydáno vízum státním orgánem jiným než diplomatickým nebo konzulárním úřadem. Toto vízum na hranicích ovšem nemůže být uděleno, jedná-li se o státního příslušníka třetí země, jehož žádost podléhá povinně konzultaci s ústředním orgánem jiného členského státu, když k udělení tohoto víza by mohlo dojít pouze za splnění podmínek článku 5 odst. 2 Schengenské úmluvy.⁴³

Shodně s úpravou komunitární je provedena i úprava v zákoně o pobytu cizinců č. 326/1999 Sb., kdy § 53 tohoto zákona stanoví příslušnost státního orgánu tak, že žádost se podává na zastupitelském úřadě na úředním tiskopisu, nestanoví-li zákon o pobytu cizinců jinak, což zákon o pobytu cizinců pak stanoví v případech, kdy je krátkodobé vízum vydáváno na hranicích za podmínek, které jsou stanoveny Nařízením Rady (ES) č. 415/2003 ze dne 27. února 2003. V těchto případech pak zákon svěřuje pravomoc

---

⁴² Oddíl II bod 1.2. písm. e) SKI

⁴³ čl. 1 odst. 4 Nařízení Rady (ES) č. 415/2003 ze dne 27. února 2003

k vydání víza policejnímu orgánu. Legislativně je výše uvedená příslušnost k udělení a vyznačení vízového oprávnění zakotvena v zákoně o pobytu cizinců § 22 odst. 5 pro udělení víza průjezdního na hranicích a v § 26 odst. 5 pro udělení víza k pobytu do 90 dnů na hranicích. Nařízení Rady (ES) č. 415/2003 stanoví podmínku, že vízum vydané policejním orgánem dle § 22 odst. 5 zákona o pobytu cizinců opravňuje osobu pouze k jednomu vstupu, přičemž doba platnosti tohoto průjezdního víza nesmí překročit pět dní. Obdobně platí výše uvedené i pro vízum vydané dle § 26 odst. 5 zákona o pobytu cizinců s tím rozdílem, že doba platnosti nesmí překročit dobu 15 dnů, přičemž tato úprava vnitrostátní je shodná s úpravou komunitární.

Policejním orgánem příslušným k udělení a vyznačení průjezdního víza je dle § 163 odst. 1 písm. m) zákona o pobytu cizinců ředitelství služby cizinecké policie.

IV.2.b) Konzultace s ústředním orgánem státu při vydání viz

IV.2.b)i. Konzultace s vlastním ústředním orgánem

V případě, kdy je to vnitrostátním právním předpisem či zvyklostí stanoveno, provádí diplomatická mise či konzulární úřad, který posuzuje žádost o vízum, s vlastním ústředním orgánem konzultaci, povolení nebo uvědomění o rozhodnutí, které hodlá přijmout. Tyto případy jsou stanoveny vnitrostátním právem.

Výše uvedená možnost konzultace zakotvená v SKI oddíle II. bodě 2.1. je promítnuta v zákoně o pobytu cizinců v § 57 odst. 1, který stanoví povinnost zastupitelského úřadu požádat před udělením víza policii o stanovisko.

V případě nesouhlasu policejního orgánu nelze vízum udělit a zastupitelský úřad je tímto vázán. V případě, že policejní orgán dá souhlas s udělením víza, však zastupitelský úřad tímto rozhodnutím vázán není a vízum udělit nemusí. V tomto případě je mu však stanovena povinnost bez zbytečného odkladu tuto skutečnost

oznámit policejnímu orgánu a zároveň sdělit důvody, které vedly k neudělení víza.

IV.2.b)ii. Konzultace ústředního orgánu jedné či více smluvních stran a konzultace v rámci institutu zastupování

SKI upravují také postup konzultace mezi ústředními orgány členských států i postup v případě provádění konzultace v rámci institutu zastupování.

SKI stanoví, že obligatorně musí být konzultace provedena v případě, že je žádost podána ve státě, ve kterém nemá žadatel bydliště, a existují-li pochybnosti o jeho skutečných záměrech. Vízum lze takovému žadateli udělit pouze po konzultaci diplomatické mise nebo konzulárního úřadu státu, kde má žadatel bydliště, nebo jeho ústředního orgánu.

IV.2.c) Úprava žádosti o vízum a její náležitosti

Žádost o vízum musí být tedy státním příslušníkem třetího státu podána k zastupitelskému orgánu členského státu, který bude příslušný k posouzení této žádosti a k rozhodnutí o ní. Tato žádost však musí splňovat i formální nároky, které jsou na ni kladeny komunitární, potažmo vnitrostátní právní úpravou.

Žádost o vydání jednotného schengenského víza musí tedy být podána především na formuláři, který je harmonizován pro celý Schengenský prostor. Vzor tohoto harmonizovaného formuláře je uveden v Příloze 16 SKI.

Žádost je nutné podat minimálně v jednom vyhotovení, avšak komunitární právní úprava umožňuje, aby členský stát požadoval vyhotovení ve více vyhotoveních, a to v případě, že vnitrostátní správní postupy více vyhotovení požadují. V českém právu žádný takovýto požadavek není a žadateli o vízum, který svou žádost podává zastupitelskému úřadu České republiky, tak postačí žádost podat v jednom vyhotovení.

Komunitární právo však dále požaduje, aby k žádosti byl připojen zejména platný cestovní doklad, do něhož lze udělit vízum. Seznam cestovních dokladů, které jsou platné ve smyslu čl. 17 odst. 3 písm. a) Prováděcí úmluvy pak uvádí SKI v Příloze č. 11⁴⁴.

Komunitární úprava dále stanoví státnímu příslušníku třetí země případné doložení dokladů prokazující účel a okolnosti zamýšleného pobytu. Z dikce tohoto komunitárního ustanovení vyplývá, že tento požadavek nelze považovat za striktní, když i v ustanovení SKI oddíl III. bod 2. je přímo zakotvena možnost aby zastupitelský úřad nepožadoval doložení dokladů prokazující účel a okolnosti zamýšleného pobytu má-li z předložených informací za to, že má žadatel dobrou pověst. Toto však záleží čistě jen na „správním uvážení“ osob odpovědných za vydání víz.

Zcela nezbytným ovšem zůstává požadavek, aby státní příslušník třetí země doložil, že má dostatečné finanční prostředky pro svůj pobyt v Schengenském prostoru i pro svůj

---

⁴⁴ Níže uvedené cestovní doklady se považují za platné, pokud dokládají totožnost držitele a v případech uvedených v písmenech a) a b) též jeho státní příslušnost nebo občanství a pokud splňují podmínky článků 13 a 14.

a) Cestovní doklady, které vydávají v souladu s platnými mezinárodními pravidly země nebo územní jednotky uznávané všemi členskými státy.

b) Cestovní pasy nebo cestovní doklady, které přestože byly vydány zeměmi nebo mezinárodními orgány, jež nejsou uznávány ve všech členských státech, zaručují návrat cizince, pokud je výkonný výbor uznává jako platné doklady, do nichž (nebo na zvláštní list) lze udělit jednotné vízum. Výkonný výbor jednomyslně schválí:

- seznam těchto cestovních pasů nebo cestovních dokladů,
- seznam zemí nebo územních jednotek, které nejsou uznávány a které vydaly tyto doklady.

Případné sestavení těchto seznamů, které se vztahují pouze na požadavky související s prováděním Schengenské úmluvy, nepředjímá uznání dosud neuznávaných zemí nebo územních jednotek členskými státy.

c) Cestovní doklady pro uprchlíky vydané v souladu s Úmluvou o postavení uprchlíků z roku 1951.

d) Cestovní doklady pro osoby bez státní příslušnosti vydané v souladu s Úmluvou o postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954 (1).

návrat.

Prostředky pro obživu se pak posuzují podle délky a účelu pobytu a na základě porovnání s průměrnými cenami za stravu a ubytování v dotyčném členském státě, stanovenými pro levné ubytování, které se násobí počtem pobytových dní. Posuzování dostatečných prostředků pro obživu se pak může zakládat na hotovosti, cestovních šecích a kreditních kartách, které má státní příslušník třetí země v držení. Důkazem o dostatečných prostředcích pro obživu mohou být také sponzorská prohlášení, pokud jsou taková prohlášení upravena vnitrostátními právními předpisy, a pokud bude státní příslušník třetí země pobývat u hostitele, rovněž záruky od hostitele tak, jak jsou upraveny vnitrostátními právními předpisy.⁴⁵

Výše uvedené harmonizované požadavky na žádost a její náležitosti pak doplňuje v příslušných ustanoveních i zákon o pobytu cizinců v § 23, § 25 a § 27.

Takto harmonizovanou žádost se všemi náležitostmi pak posuzuje zastupitelský úřad, který je příslušný k udělení víza. Udělení víza probíhá ve dvou fázích, kdy v první fázi zastupitelský úřad posuzuje žadatele a jeho žádost a její náležitosti a ve druhé fázi poté rozhodne o udělení víza.

IV.2.d) Posouzení žádosti o vízum - kritéria rozhodování

Mezi základní kritéria, která musí zastupitelský úřad brát při posouzení žádosti o vízum v potaz patří dle komunitárního práva zejména bezpečnost smluvních stran a boj proti nedovolenému přistěhovalectví.

IV.2.da) Posouzení bezpečnosti

---

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006 hlava II. kapitola I. čl. 5 odst. 3

Otázku posouzení bezpečnosti řeší komunitární právo zejména prověřením skutečnosti, zda byly provedeny nezbytné kontroly, za něž je považováno zejména:

- prohlédnutí záznamů v Schengenském informačním systému (SIS)
- konzultace s ústředními orgány v zemích, jichž se tento postup týká.

IV.2.db) Boj proti nedovolenému přistěhovalectví

Otázka boje proti nedovolenému přistěhovalectví pak spočívá v odhalení žadatelů, kteří se chtějí na území smluvních stran usadit jako přistěhovalci, avšak na toto území chtějí vstoupit za účelem jiným.

Rozhodující význam proto má zejména pohovor s žadatelem o vízum při zjištění účelu jeho cesty. Pohovor s žadatelem je nutné pokládat za nezbytnou součást vízového řízení. SKI stanoví v části III bodě 4. aby byl žadatel vyzván k tomu, aby se dostavil na zastupitelský úřad osobně a aby ústně zdůvodnil svoji žádost. Tato ustanovení je nutné aplikovat a pohovor pak rozhodujícím způsobem pomáhá odhalit, zda existují pochybnosti o účelu pobytu či o úmyslu návratu do výchozí země a zda jsou tyto pochybnosti oprávněné, či nikoli.

Od pohovoru s žadatelem o vízum lze upustit, je-li žadatel dobře znám či je vzdálenost k zastupitelskému úřadu příliš velká a neexistují-li pochybnosti o dobré víře žadatele.

Komunitárním právem je také umožněno žádat další doklady, jestliže je to sjednáno v rámci konzulární spolupráce. Jelikož zastupitelský úřad odpovídá za vyhodnocení rizika přistěhovalectví, je nutné aby byl veden nejen důkladný pohovor s žadatelem, probíhala spolupráce na konzulární úrovni v otázce dalších požadovaných dokumentů, ale zároveň probíhala spolupráce, která by pomohla zastupitelskému úřadu odhalit padělané či pozměněné doklady.

V případě jakýchkoli pochybností, ať už týkajících se pravosti dokladů či pravdivosti pohovoru, je zastupitelský úřad povinen vízum neudělit.

Požadavek konzulární spolupráce má však i opačnou stránku, neboť by měl usnadnit kontroly žadatelů v dobré víře.

Výše uvedená kritéria lze považovat za základní, kterými by se měl řídit zastupitelský úřad vždy při posuzování žádosti o víza a z nichž by měl vycházet při svém rozhodování zda bude, či nebude vízum žadateli uděleno.⁴⁶

Posouzení žádosti o vízum lze rozčlenit na čtyři hlavní otázky, kterými se musí zastupitelský úřad zabývat. Jsou jimi:

- ověření žádosti o udělení víza
- ověření totožnosti žadatele
- ověření cestovního dokladu
- ověření dalších skutečností dle druhu žádosti

IV.2.db)i. Ověření žádosti o udělení víza

Žádost o udělení víza zastupitelský úřad prověřuje zejména s ohledem na požadovanou délku pobytu, přičemž při posouzení této délky pobytu vychází z účelu pobytu, pro který má být vízum vydáno. Vedle ověření, zda délka pobytu odpovídá účelu pobytu prověřuje zastupitelský úřad žádost ještě z hlediska úplnosti a souladnosti odpovědí na otázky ve formuláři žádosti. Z hlediska formálního pak zastupitelský úřad zkoumá, zda-li je součástí žádosti fotografie totožnosti žadatele a zda je v žádosti uveden hlavní cíl jeho plánovaného pobytu.

IV.2.db)ii. Ověření totožnosti žadatele

Zastupitelský úřad dále ověřuje totožnost žadatele, především

---

⁴⁶ Část V. SKI

pak ověřuje skutečnost, zda-li je o žadateli veden záznam v Schengenském informačním systému jako o osobě, které má být odepřen vstup na území Schengenského prostoru nebo zda-li nepředstavuje riziko bezpečnosti či riziko nedovoleného přistěhovalectví.

Zároveň však zastupitelský úřad posuzuje, zda-li se nejedná o žadatele v dobré víře dle části V. bod 1.4. SKI. Pro posouzení žadatelů si zastupitelské úřady v souladu s vnitrostátními právními předpisy a na základě ujednání uzavřených na místní úrovni vyměňují informace o žadatelích⁴⁷.

IV.2.db)iii. Ověření cestovního dokladu

Vízum lze udělit pouze do platného cestovního dokladu⁴⁸, přičemž tento nesmí být padělaný ani pozměněný, musí být úplný, jeho územní platnost musí být platná pro území všech smluvních stran a jeho doba platnosti musí být o tři měsíce delší než doba platnosti víza⁴⁹. Zastupitelský úřad dále ověřuje délky předchozích pobytů na území smluvních stran.

Vízum lze udělit pouze do cestovního dokladu, který splňuje výše uvedené podmínky. Existuje však výjimka, kdy lze vízum udělit i do cestovního dokladu, jehož doba platnosti je kratší tří měsíců po platnosti víza, avšak tato doba platnosti musí být delší než doba platnosti víza, nesmí být ohrožena záruka návratu a toto vízum je udělováno z naléhavých humanitárních důvodů nebo důvodů národního zájmu nebo na základě mezinárodních závazků.

IV.2.db)iv. Ověření dalších dokladů

Další doklady, které zastupitelský úřad ověřuje, ověřuje především za účelem posouzení možného rizika nedovoleného

⁴⁷ Část VII. Bod 3. SKI

⁴⁸ Příloha č. 11 SKI

⁴⁹ Čl. 13 odst. 2 Prováděcí úmluvy

přistěhovalectví. Počet a povaha těchto dalších požadovaných dokumentů se tak může stát od státu lišit s ohledem na místní podmínky a situaci.

IV.2.db)iv.a) Doložení účelu cesty, způsobu dopravy a prostředků na obživu a ubytování

Zastupitelské úřady ověřují povinně doklady, jimž státní příslušník třetího státu dokládá účel cesty, způsob dopravy a návratu a dále prostředky na obživu a ubytování.

SKI uvádí, že za doklady prověřující

- účel cesty se pokládají zejména: písemné pozvání, organizovaný zájezd, předvolání,
- způsob dopravy a návratu se pokládají zejména: zpáteční jízdenka, devizy na benzín nebo pojištění vozidla,
- prostředky na obživu se pokládají zejména: hotové peníze ve volně směnitelné měně, cestovní šeky, šekové knížky k devizovému účtu, kreditní karty, jiné prostředky zaručující devizové zdroje,
- ubytování se pokládají zejména: rezervace v hotelu nebo v podobném zařízení, doklady prokazující nájemní smlouvu nebo vlastnické právo na jméno žadatele k nemovitosti umístěné v zemi pobytu.

Komunitárním právem požadovaná výše prostředků na obživu musí přitom odpovídat délce a účelu pobytu a životním nákladům v členském státu Schengenského prostoru, pro který je vízum udělováno. Členské státy pro tento účel stanoví částky, které jsou potřebné pro překročení hranic. Zákon o pobytu cizinců tak stanoví v § 13.⁵⁰ Žadatel o vízum u zastupitelského úřadu ČR tak musí

---

⁵⁰ §13 odst. 1 písm. a) bod 1. a 2. zákona č. 326/1999 Sb.: 0,5 násobek existenčního minima stanovené zvláštním právním předpisem na 1 den pobytu, jestliže tento nemá přesáhnout dobu 30 dnů, 15 násobku částky existenčního minima, jestliže má pobyt na území přesáhnout dobu 30 dnů, s tím že tato částka se za každý celý měsíc předpokládaného pobytu na území zvyšuje o 2násobek částky existenčního minima.

prokázat, že disponuje prostředky na obživu ve výši 1.010,- Kč na jeden den pobytu pokud jeho pobyt nepřekročí 30 dnů, či prostředky na obživu ve výši 30.300,- Kč, pokud jeho pobyt překročí dobu 30dnů. Žadatel o vízum k pobytu na 90 dnů pak musí prokázat že má prostředky ve výši 38.380,- Kč. Částka výše požadovaných prostředků na obživu se tak liší stát od státu a lze ji považovat za možnost, kterou členské státy mohou ovlivňovat v rámci komunitárního práva migrační politiku.

Dokladem, kterým se ověřuje ubytování, může být krom výše uvedených i skutečnost, že žadatel uvede u které osoby či v jakém zařízení bude bydlet. V tom případě má však zastupitelský úřad povinnost prověřit, zda zde bude žadatel skutečně ubytován. Ověření provádí zastupitelský úřad

- ověřením u vnitrostátních orgánů, je-li to nutné
- na základě předložení potvrzení závazku poskytnout ubytování žadateli, kdy toto potvrzení má podobu jednotného formuláře či je v souladu s vnitrostátním právem, je vyplněno ubytovatelem a opatřeno razítkem příslušného orgánu členského státu v souladu s vnitrostátními předpisy

Výše uvedené doklady však nejsou podmínkou pro udělení víz. Na jejich základě zastupitelský úřad pouze ověřuje existenci ubytování. SKI stanoví povinnost zastupitelského úřadu označit tyto dokumenty razítkem a vyloučit tak možnost opakovaného použití a předejít podvodným jednáním.

Zároveň je stanoveno, že před podáním žádosti může být žadatel zbaven povinnosti předložit doklady potvrzující ubytování a to v případě, že může prokázat, že disponuje finančními prostředky dostatečnými pro pokrytí jeho nákladů na obživu a ubytování v členském státě.

IV.2.db) iv.b) Doložení cestovního pojištění

Dalším z dokladů, který zastupitelský úřad ověřuje je doklad o sjednaném individuálním nebo hromadném cestovním pojištění,

které by mohly vzniknout v souvislosti s návratem ze zdravotních důvodů, v souvislosti s neodkladnou lékařskou pomocí nebo neodkladným léčením v nemocnici. Toto pojištění musí být sjednáno platně pro celé území členských zemí a to pro celou dobu pobytu. Minimální pojistné krytí činí 30.000,- EUR.

Zastupitelský úřad ovšem může rozhodnout o splnění této povinnosti i bez prověření dokladu, má-li za to, že s ohledem na profesní postavení žadatele lze očekávat přiměřenou pojistnou ochranu a dále může rozhodnout o osvobození od tohoto požadavku u držitele diplomatického, služebního nebo jiného úředního pasu nebo z jiných důvodů hodných zřetele (ochrana národních zájmů v oblasti zahraniční politiky, rozvojové politiky nebo důležitého veřejného zájmu).⁵¹

IV.2.db) iv. c) Další doklady

Zastupitelský úřad dále může prověřovat i doklady, které mohou být požadovány podle potřeby, doklady o bydlišti a doklady o svazcích se zemí bydliště, souhlasy rodičů v případě nezletilých žadatelů, doklady o sociálním a profesním postavení žadatele.

IV.2.e) Posouzení žádosti - právní základ

Výše popsaný postup posouzení žádosti o udělení jednotného schengenského víza, tak jak je upraven v SKI, však může vést k udělení tohoto jednotného schengenského víza pouze za předpokladu, že jsou splněny podmínky čl. 15 a čl.5 Prováděcí úmluvy. Tyto podmínky jsou právním základem jak pro postup zastupitelského úřadu při ověřování žádosti, jak popsáno výše, tak pro rozhodnutí zastupitelského úřadu o tom, zda vízum žadateli na základě jeho žádosti udělí, či nikoli.

⁵¹ SKI část V. bod 1.4.: Ochrana národních zájmů v oblasti zahraniční politiky, rozvojové politiky nebo důležitého veřejného zájmu. Osvobození od povinnosti předložit důkaz o uzavřeném cestovním pojištění je možno udělit rovněž tehdy, pokud se v rámci konzulární spolupráce na místní úrovni zjistí, že státní příslušníci některých třetích zemí takovéto pojištění nemohou uzavřít.

IV.2.f) Rozhodnutí zastupitelského úřadu o žádosti

Druhou fází v procesu rozhodování o žádosti je rozhodnutí zastupitelského úřadu, zda na základě podané žádosti, která se týká jednotného schengenského víza, na základě provedených ověření, jak uvedeno výše a na základě provedené konzultace s ústředním orgánem členského státu lze jednotné schengenské vízum udělit.

IV.2.f)i. Správní odpovědnost za provedení vízového řízení, lhůta k provedení řízení

Plnou správní odpovědnost za praktický postup při udělování víz mají dle SKI v souladu s vnitrostátními právními předpisy vedoucí zastupitelských úřadů.

Zastupitelský úřad o žádosti o udělení víza rozhoduje na základě všech doložených dokladů a údajů o žadateli či jeho žádosti, které má k dispozici a přihlíží ke konkrétní situaci každého žadatele.

Praktický postup vízového řízení není krom zásad uvedených v SKI, která je nutno dodržet a dále zásad, která uvádí zákon o pobytu cizinců, nikterak upraven a může se tak lišit i v rámci zastupitelských úřadů členského státu. Zásady, kterými se musí řídit zastupitelské úřady členského státu, jsou - krom výše uvedených požadavků na ověření žádosti o vízum, požadavků na doložení dokladů vyžadovaných komunitárním právem a vnitrostátním právem, požadavku na provedení ústního pohovoru s žadatelem, zásady hodnocení žádosti žadatele zejména s ohledem na bezpečnost a boj proti nedovolenému přistěhovalectví - zejména požadavek na kontrolu zda o osobě není veden záznam v Schengenském informačním systému a tento záznam by byl zároveň důvodem pro neudělení víza či požadavek na provedení konzultace s ústředním orgánem členského státu.

S ohledem na ustanovení zákona o pobytu cizinců je pak nutné uvést, že na řízení o žádosti o jednotné schengenské vízum se nevztahuje působnost správního řádu⁵² a zejména je nutné zdůraznit, že na vydání víza není právní nárok⁵³.

O tom, zda bude žádosti vyhověno a vízum bude vyznačeno⁵⁴, či žádosti vyhověno nebude, rozhoduje zastupitelský úřad, u kterého byla podána žádost⁵⁵. Rozhodnutí o žádosti o vízum je zastupitelský úřad povinen učinit do 30 dnů ode dne podání žádosti.⁵⁶

IV.2.f)ii. Neudělení víza

Zastupitelský úřad rozhodne o neudělení víza, pokud:

- žadatel se nedostaví k pohovoru nebo nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem ověření údajů uvedených v žádosti o vízum nebo jestliže se i přes provedení pohovoru či vyhodnocení předložených dokladů nepodaří ověřit údaje uvedené v žádosti,
- žadatel vyplní žádost nečitelně, neúplně nebo nepravdivě,
- je evidován v evidenci nežádoucích osob,
- poznatky naznačují, že by náklady spojené s pobytem cizince na území nesla Česká republika,
- náležitosti k žádosti nepředloží nebo je předloží padělané či pozměněné,
- žadatel nemá platný cestovní doklad z hlediska časové či územní platnosti, cestovní doklad je nečitelný nebo je porušena jeho celistvost, cestovní doklad obsahuje nepravdivé údaje nebo neoprávněně provedené změny, neodpovídá fotografie v cestovním dokladu,
- údaje o účelu pobytu jsou nepravdivé nebo lze důvodně

---

⁵² § 168 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců

⁵³ § 51 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců

⁵⁴ § 51 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců

⁵⁵ § 53 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců

⁵⁶ § 170 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců

předpokládat, že žadatel hodlá vykonávat neoprávněnou výtěžnou činnost,

- zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že žadatel po skončení pobytu stanoveného vízem neopustí území či jej užije k účelu jinému,
- nepředloží žadatel doklad o cestovním zdravotním pojištění,
- udělení víza není v zahraničněpolitickém zájmu České republiky nebo existuje jiná závažná překážka pobytu cizince na území,
- v uplynulých 5 letech porušil žadatel podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, přičemž důsledky neudělení víza budou přiměřené důvodům.⁵⁷

Jestliže žadatel nevyhovuje jakékoliv podmínce výše uvedené, které jsou stanoveny vnitrostátním právem, zastupitelský úřad vízum neudělí.

Pro vydání víza ve formě jednotného schengenského víza však musí žadatel zároveň splnit podmínky kladené na ně komunitárním právem, což jsou podmínky stanovené v Schengenské prováděcí úmluvě v čl. 15 ve spojení s čl. 5 .

Rozhodne-li zastupitelský úřad o tom, že vízum žadateli neudělí, pak se řízení a možné opravné prostředky řídí vnitrostátním právem členského státu.

Vzhledem k tomu, že česká právní úprava vylučuje aplikaci správního řádu na řízení žádosti o vízum, nelze proti neudělení víza zastupitelským úřadem České republiky podat žádný opravný prostředek. Rozhodnutí o neudělení víza tak má povahu negativního správního aktu, kdy se pozice žadatele nemění a v dané věci neexistuje žádná překážka věci rozhodnuté a žádost o vízum lze tak podat opakovaně.

IV.2.f)iii. Udělení víza s omezenou působností

---

⁵⁷ § 56 zákona č. 326/1999 Sb. , zákon o pobytu cizinců

Prováděcí úmluva umožňuje členským státům za splnění určitých podmínek vydat vízum krátkodobé v podobě jednotného schengenského víza i v případě, že nedojde ke splnění všech podmínek nutných k jeho vydání.

Vydat vízum omezené pouze na území členského státu tak umožňuje čl. 14 odst. 1 SPÚ, čl. 16 SPÚ za splnění podmínek v čl. 5 odst. 2 SPÚ a dále ustanovení SPÚ v čl. 11 odst. 2.

Článek 14 odst. 1 SPÚ umožňuje vydat vízum i v případě, že cestovní doklad, který je podkladem pro vydání rozhodnutí není platný ve všech členských státech. Vízum může být v tomto případě uděleno pouze pro ty země, pro které má žadatel platný cestovní doklad.

Článek 16 SPÚ umožňuje vydání víza omezeného na území členského státu za předpokladu, že k tomu členský stát má humanitární důvody, své národní zájmy či ho k tomu zavazují mezinárodní závazky.

Dalším případem, kdy komunitární právo upravuje možnost vydat vízum s územně omezenou platností je v článku 11 odst. 2 SPÚ upravená možnost vydat v témže půlroce žadateli další vízum, které ovšem bude omezeno již jen na území členského státu.

Přistupuje-li členský stát k udělení víza s omezenou územní působností, je povinen tuto skutečnost vždy oznámit ostatním zastupitelským úřadům členských států.⁵⁸

IV.2.f) iv. Udělení jednotného schengenského víza

Při splnění všech podmínek zastupitelský úřad udělí jednotné schengenské vízum, kdy vízum se má za udělené okamžikem vyznačení víza⁵⁹.

Způsob vyplňování vízového štítku i jeho podoba je pak upravena komunitárním právem ve Společné konzulární instrukci. Z

---

⁵⁸ Část V. bod 3. SKI

⁵⁹ § 51 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců v platném znění

hlediska této práce se o způsobu vyplňování vízového štítku nebudu zmiňovat, jelikož se jedná o ustanovení týkající se technických a administrativních záležitostí, jak má být vízum vyplněno.⁶⁰

Vzor harmonizovaného vízového štítku je upraven v Nařízení Rady (ES) č. 1683/95, ze dne 29. května 1995, kterým se stanoví jednotný vzor víz, přičemž toto nařízení tvoří Přílohu 8 SKI.

IV.2.f)v. Konec vízového řízení

Výše uvedenými rozhodnutími zastupitelského úřadu členského státu končí řízení v žádosti o vízum a na jeho konci tak žadatel buď disponuje oprávněním vstupu na území Schengenského prostoru, či jeho část, v případě územně omezeného víza, přičemž je nutné zdůraznit, že takto udělené oprávnění mu ještě nezaručuje vstup na území členských států, kdy pro vstup musí splnit ještě podmínky další, jak již zmíněno v části III této práce, a ač se tyto podmínky shodují a kryjí s podmínkami pro udělení vízového oprávnění, bude jejich splnění prověřováno členskými státy znovu při vstupu na území Schengenského prostoru (při překračování vnějších hranic), či v případě zamítavého rozhodnutí o žádosti o vízum tímto oprávněním, které je nutnou podmínkou nedisponuje a nezbývá mu jiného právního prostředku, než tuto žádost podat opětovně.

V. Neoprávněný pobyt a pohyb občanů třetích států na území Schengenského prostoru a jeho právní důsledky

Doposud jsem se v této práci zabýval pouze otázkou jednotného krátkodobého víza jakožto podmínky nutné pro vstup a přechodný pobyt na území Schengenského prostoru, druhů víza, která mohou být jako jednotné schengenské vízum vydána a dále úpravou řízení v žádosti o tento typ víza.

---

⁶⁰ Tato úprava je provedena v části VI. SKI

Neméně důležité je ovšem zmínit právní instituty komunitárního a vnitrostátního práva, které se aplikují v případech, kdy státní příslušník třetího státu nedisponuje vízovým oprávněním před vstupem do Schengenského prostoru či jím sice disponuje před vstupem, avšak pozbude jej během jeho pobytu či pobývá na území i po skončení jeho platnosti.

Aby bylo dostatečně zajištěno naplnění vízové otázky jakožto kompenzačního opatření k dosažení cíle volného pohybu osob, bylo nutné zavést v komunitárním právu i právu vnitrostátním instituty, které se aplikují v těchto případech.

V.1. Absence vízového oprávnění před vstupem do Schengenského prostoru

Jestliže státnímu příslušníku třetího státu nebylo vydáno vízum, a to ani ve formě jednotného schengenského víza či omezeného víza, nebo státní příslušník nedisponuje dlouhodobým vízem členského státu, které by umožňovalo průjezd přes území jiných členských států, či nedisponuje povolením k pobytu, které by ho opravňovalo k pobytu i v jiných členských státech, pak mu bude odepřen vstup na území v souladu s ustanovením Prováděcí úmluvy čl. 5 odst. 2 a v souladu s ustanovením čl. 13 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, ledaže by mu byl umožněn vstup dle čl. 5 odst. 2 Prováděcí úmluvy.

Odepřít vstup může orgán, který je k tomu zmocněn vnitrostátními právními předpisy, v případě, že rozhoduje orgán České republiky se použije zákona č. 326/1999 Sb. a rozhodnutí o odepření vstupu na území vydává Ředitelství služby cizinecké policie⁶¹ či Inspektorát cizinecké policie na mezinárodním letišti⁶²dle § 9 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců v platném znění. V rozhodnutí o odepření musí být uvedeny přesné důvody, vydává se

---

⁶¹ § 163 odst. 1 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců

⁶² § 163 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců

na jednotném formuláři, který je upraven komunitárním právem⁶³ a který se předává státnímu příslušníkovi třetí země, který na něm potvrdí, že jej převzal, přičemž toto rozhodnutí nabývá ihned účinnosti.

Komunitárním právem je upraven postup pro odepření vstupu na hranici a to v Příloze V části A Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006.

Komunitární předpisy stanoví právo státních příslušníků třetí země na odvolání, přičemž toto odvolání se podává v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Podání odvolání však nemá odkladného účinku, jak stanoví jak komunitární úprava, tak úprava vnitrostátní⁶⁴. O odvolání rozhoduje odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR⁶⁵, přičemž nutno poznamenat, že na toto řízení se nevztahuje správní řád a toto řízení není jako řízení sui generis nikde v naší vnitrostátní právní úpravě provedeno. Výslovně je pak stanovena nemožnost soudního přezkumu v této věci a to ustanovením § 171 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců.

V případě využití ustanovení čl. 5 odst. 2 Prováděcí úmluvy a umožnění vstupu státnímu příslušníkovi třetí země i bez splnění všech podmínek pro vstup se povolení ke vstupu omezí pouze na území členského státu, který takto rozhodl, a zároveň je stanovena členskému státu povinnost informovat o této skutečnosti ostatní členské státy.

V.2. Absence vízového oprávnění během pobytu v Schengenském prostoru, zrušení platnosti víza, zánik platnosti víza

---

⁶³ Příloha V část B Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006

⁶⁴ Článek 13 odst. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006 a § 169 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců

⁶⁵ § 165 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, který stanoví, který orgán plní úkoly nadřízeného správního orgánu vůči Ředitelství služby cizinecké policie

Státní příslušník třetího státu může splnit podmínky vstupu na území Schengenského prostoru a pobývat v něm legálně po dobu, která je stanovena vízem či komunitárním a vnitrostátním právem v případě dlouhodobého víza či trvalého pobytu, ale zároveň může dojít k situaci, kdy státní příslušník třetí země přestane během svého pobytu splňovat podmínku platného víza. Může se tak stát v okamžiku, kdy platnost jeho krátkodobého víza vyprší či v okamžiku, kdy je platnost víza zrušena státním orgánem členského státu - dle české vnitrostátní právní úpravy platnost zruší policie.

V.2.i. Uplynutí doby platnosti víza

V prvním případě k pozbytí platnosti víza dojde v důsledku uplynutí doby, pro kterou bylo toto vízum vydáno a opravňovalo státního příslušníka třetího státu k přechodnému pobytu a pohybu po Schengenském prostoru.

V.2.ii. Zrušení platnosti víza

V druhém případě vízum pozbude platnosti rozhodnutím státního orgánu, kdy příslušným je oblastní ředitelství služby cizinecké policie⁶⁶, inspektorát cizinecké policie⁶⁷ a odbor specializovaných činností⁶⁸, přičemž místní příslušnost se určí dle místa kde je státní příslušník třetího státu hlášen k pobytu a u cizinců, kteří nemusí hlásit místo pobytu dle místa, kde se převážně zdržují⁶⁹.

Státní orgán rozhodne o zrušení platnosti víza v případě, že cizinec neplní účel, pro který bylo vízum vydáno či o zrušení víza požádá a dále v případech, kdy státní příslušník třetí země:

- úmyslně ohrozí veřejný pořádek,
- poruší povinnost, která je mu stanovena zákonem o

⁶⁶ § 164 odst. 1 písm. i) zákona č. 326/1999 Sb. zákona o pobytu cizinců

⁶⁷ § 164 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb. zákona o pobytu cizinců

⁶⁸ § 164 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb. zákona o pobytu cizinců

⁶⁹ § 161 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb. zákona o pobytu cizinců

- pobytu cizinců,
- přestane splňovat podmínku pro udělení víza,
  - je nežádoucí osobou nebo je zařazen do informačního seznamu smluvních států
  - jeho cestovní doklad je prohlášen za neplatný nebo odcizený státním orgánem státu, který jej vydal, fotografie v něm neodpovídá podobě držitele či tento doklad obsahuje nepravdivé údaje,
  - neprokáže schopnost uhradit náklady zdravotní péče a neprokáže je ani ve lhůtě stanovené policií.⁷⁰

Ve výše uvedených případech je zrušena platnost krátkodobého víza rozhodnutím státního orgánu. Na rozhodnutí v této věci se neužije ustanovení správního řádu.

Zákon o pobytu cizinců však uvádí ještě možnost, kdy zrušení platnosti nastává ex lege dle § 61 odst. 3 a odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců, a to udělením výjezdního příkazu.

V.2.iii. Zánik platnosti víza

Platnost víza však také zaniká dle zákonných ustanovení v případě, kdy nabude právní moci rozsudek ukládající trest vyhoštění či se stane vykonatelným rozhodnutí o správním vyhoštění.⁷¹

Vízum také zaniká vycestováním státního příslušníka třetí země z území, avšak jen pro určité druhy víz tak, jak jsou uvedena v § 62 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců.

---

⁷⁰ § 61 odst. 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců

⁷¹ § 62 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců

V.2.a) Výjezdní příkaz

Ze všech výše uvedených důvodů tak státní příslušník může přestat splňovat nezbytnou podmínku pro jeho pobyt na území Schengenského prostoru a je povinen území členských států opustit.

Na území ČR může však pobývat legálně ještě na základě vydaného výjezdního příkazu.

Výjezdní příkaz uděluje dle § 50 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců, policie z moci úřední po zrušení platnosti víza, pokud uplynula doba platnosti víza nebo při správním vyhoštění. Tento příkaz opravňuje státního příslušníka třetí země k přechodnému pobytu na území ČR na dobu, která je nezbytná k provedení neodkladných úkonů a k vycestování z území. Tato doba nesmí být delší než 60 dnů. Tento výjezdní příkaz je udělen do cestovního dokladu.

V.3. Správní vyhoštění - úprava v českém právu a v právu komunitárním

V případě, že nedojde ze strany občana třetího státu k vycestování z území České republiky po skončení platnosti víza, po uplynutí doby, která je mu stanovena výjezdním příkazem, či neprokáže-li věrohodným způsobem, že pobývá na území členských států po dobu, po kterou je oprávněn na území pobývat bez víza či na základě víza, či uvede v řízení dle zákona o pobytu cizinců nepravdivé údaje s úmyslem ovlivnit rozhodování správního orgánu, vydá policie rozhodnutí o správním vyhoštění.

Správní vyhoštění je institut cizineckého práva, kterým se ukončuje pobyt občana třetího státu na území a se kterým je spojeno stanovení doby vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit občanu třetího státu vstup na území a je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit závažným způsobem veřejný pořádek nebo bezpečnost členských států, pak i stanovení doby, po kterou

nelze umožnit vstup na území smluvních států.

Tento institut je upraven v zákoně o pobytu cizinců, zák. č. 326/1999 Sb. v hlavě X. .

Stanovení doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území, je nutné, aby učinila policie v rozhodnutí dle §119 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců.

Česká právní norma stanoví zároveň výjimky, kdy nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vydat. Tyto výjimky stanoví v § 119a zák. č. 326/1999, zákon o pobytu cizinců, když se jedná zejména o případy, kdy by hrozila občanu třetího státu vážná újma či pronásledování za splnění podmínek v §119a odst.1 zák. č. 326/1999 Sb., a dále zejména v případech, kdy by jeho důsledkem byl zásah do soukromého nebo rodinného života cizince⁷². V rámci rozhodování o správním vyhoštění je policie povinna vyžádat si závazné stanovisko ministerstva zahraničí⁷³.

V řízení o správním vyhoštění se plně uplatňuje správní řád, krom řízení, kdy policie udělí nebo povolí vstup na území občanům třetího státu dle § 122 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb. .

Proti rozhodnutí o správním vyhoštění, o kterém musí policie rozhodnout do 7 dnů od zahájení řízení⁷⁴ tak lze podat odvolání do 5 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí a jedná-li se o občana třetího státu mladšího 18 let, pak do 15 dnů ode dne oznámení⁷⁵.

Otázkou správního vyhoštění se však nezabývá jen vnitrostátní právo, ale správní vyhoštění je také řešeno v rámci práva komunitárního na základě směrnice která byla přijata dne 18.6.2008 na půdě Evropského parlamentu⁷⁶ tzv. „návratová směrnice“. Prioritou této směrnice měl být dobrovolný návrat občana třetího

---

⁷² § 119a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců

⁷³ § 120a zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců

⁷⁴ § 169 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců

⁷⁵ § 169 odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb. zákon o pobytu cizinců

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí

státu a ochrana práv dětí a rodin, avšak hlavní body této směrnice spíše poukazují na prosazení zájmů členských států na usnadnění procesu návratu cizince i na úkor jeho práv.

Z hlediska českého práva (přičemž se omezují pouze na stručné nastínění institutu vyhoštění z hlediska této práce) je podstatné znění směrnice především v určení doby zákazu vstupu do země.

Doba zákazu vstupu upravená směrnicí je zkrácena na maximálně 5 let, avšak dle směrnice lze tuto lhůtu prodloužit v případě vážného ohrožení veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku a bezpečnosti státu. Směrnice neupravuje konkrétní okolnosti, a tak nelze jednoznačně považovat zkrácení doby vyhoštění za posílení práv občanů třetích zemí, spíše naopak.

Z dikce směrnice, ale zejména z procesu jejího schvalování lze jednoznačně vysledovat tendenci členských států k posílení institutu vyhoštění a většímu omezení práv občanů třetích zemí.

VI. Důsledky začlenění vízových otázek do komunitárního práva

VI.1. Přejídný pobyt a pohyb občanů třetích států v Schengenském prostoru s ohledem na naplnění cíle volného pohybu osob

V úvodu této práce jsem pojnal vízovou otázku jakožto jednu z podmínek legálního přejídného pobytu a pohybu občanů třetích zemí na území členských států a zároveň jakožto kompenzační opatření, které má vést k volnému pohybu osob.

Rozmanitost úpravy vízových otázek v jednotlivých členských

státech si vyžádala harmonizaci alespoň na úrovni krátkodobých víz, kterou jsem se snažil v této práci postihnout.

Střet národních suverenit jednotlivých členských států, jejímž projevem je i udělování vízového oprávnění tak vyústil na poli vnitrostátních právních úprav, úprav komunitárních a úprav na základě mezinárodních smluv ke „kompromisnímu“ řešení, kdy není uceleně řešena celá otázka víz, avšak jen část víz krátkodobých, přičemž pro možnost pohybu a pobytu na území všech členských států jsou stanovena pravidla, za kterých i dlouhodobá víza slouží jakožto legální doklad pobytu a pohybu na území členských států.

Úprava těchto záležitostí se pak jeví zcela nezbytnou, má-li být naplněn hlavní cíl, jímž je volný pohyb osob na území členských států. Důkladné uplatňování jak podmínek pro udělení víz, tak institutů vůči občanům třetích států, kteří na území členských států pobývají nelegálně, je zcela nezbytnou podmínkou pro to, aby byla zaručena bezpečnost členských států.

Výraznou nevýhodou je značná nepřehlednost úpravy daných otázek, jež souvisí s tím, že se zde střetává právo vnitrostátní, komunitární i mezinárodní. I proto je připravován nový vízový kodex, který by měl mít formu nařízení, které upraví souhrně tyto otázky vízové.

VI.2. Směřování úpravy vízových otázek v právu komunitárním a vnitrostátním

Lze-li vůbec vysledovat tendence úpravy těchto otázek, pak docházím k závěru, že úprava otázek vízových se více přesouvá směrem do komunitárního práva a členské státy vyjadřují svou suverenitu přes prosazování svých požadavků na znění sekundárních právních předpisů.

Vnitrostátním právem je v současnosti upraven institut dlouhodobých víz, přičemž nelze předpokládat, že by v této otázce došlo ke sblížení, potažmo harmonizaci práva členských států, když

v některých členských státech tento institut není vůbec zaveden. V otázce viz krátkodobých pak lze naopak očekávat ještě větší harmonizaci, zejména s ohledem na stanovení podmínek vízového řízení, když například za stávající právní úpravy není komunitárním, ani českým vnitrostátním právem upraven postup v tomto řízení a toto řízení je nutné považovat za *sui generis* s ohledem na požadavky, které mají být při tomto řízení dodrženy a jež jsou právem stanoveny. Tuto oblast lze považovat za největší nevýhodu současné úpravy vízových otázek a řízení.

VII. Závěr

Cílem této práce bylo popsat úpravu vízových otázek, jakožto opatření kompenzačních, jakožto jedné z podmínek legálního vstupu a pobytu na území členských států, popsat typy krátkodobých viz, která mohou být vydána jako jednotné schengenské vízum, uvést úpravu vízového řízení a dále instituty na poli vnitrostátního i komunitárního práva, které se uplatňují pobývá-li občan třetího státu na území členských států neoprávněně a dále zmínit nástin úpravy v těchto otázkách.

Vzhledem k tomu, že na poli komunitárního práva jsou otázky krátkodobých viz a řízení o nich upraveny nařízeními, jež jsou přímo aplikovatelná v členských zemích, nelze posuzovat slučitelnost vnitrostátního práva s těmito nařízeními. Lze však upozornit na oblasti, ve kterých chybí jak přesná úprava komunitární, tak vnitrostátní, což je příklad řízení o vízech, kdy je českým vnitrostátním právem vyloučena možnost působnosti správního řádu, což lze s ohledem na suverenitu státu považovat za legitimní ustanovení, avšak chybí jakékoli zákonné ustanovení, které by toto řízení *sui generis* blíže upravovalo a zaručovalo tak jeho větší transparentnost. V těchto otázkách je tak v mantinelech určených komunitárním právem ponechána možnost konzulárním úřadům postupovat v tomto řízení značně odlišně, což se také v praxi stává.

Jestliže jsem si v úvodu této práce vytkl za cíl prostudovat danou problematiku zejména s ohledem na to, zda-li pomáhá naplnění volného pohybu osob, pak musím konstatovat, že ano. Zavedení harmonizovaného víza je v tomto ohledu důležitým zejména pro stanovení stejných standardů pro posuzování žadatelů a stanovení minimálních kritérií, které musí tyto osoby splňovat pro vstup do členského státu, potažmo tím na celé území členských států, stejně jako stanovení seznamu třetích států, jejichž příslušníci pro vstup potřebují víza.

Volný pohyb osob na území členských států zejména s ohledem na zrušení vnitřních hraničních kontrol by za současného splnění této podmínky vízové nemohl být splněn, neboť toto opatření přispívá k posílení vnějších hranic a kontrole osob vstupujících a pobývajících na území členských států.

Seznam použitých zkratk

Schengenská dohoda	Dohoda podepsaná 14. června 1985 v Schengenu mezi vládami států Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francie o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích
Prováděcí úmluva nebo SPÚ	Úmluva podepsaná 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Lucemburským velkovévodstvím a

Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích

ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
Protokol o začlenění	Protokol o začlenění schengenského acquis do rámce Evropské unie
SKI	Společná konzulární instrukce k vízům pro diplomatické mise a konzulární úřady (2005/C 326/01)
SES	Smlouva o založení Evropského společenství (tzv. Římská smlouva)

Seznam zdrojů použité literatury

Legislativní zdroje:

Dohoda podepsaná 14. června 1985 v Schengenu mezi vládami států Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francie o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.

Úmluva podepsaná 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Schengenská prováděcí úmluva)

Smlouva o založení Evropského společenství, hlava IV.

Protokol o postavení Spojeného království a Irska v Amsterdamské smlouvě

Protokol o postavení Dánska v Amsterdamské smlouvě

Protokol o začlenění Schengenského acquis do rámce Evropské unie

Rozhodnutí Rady EU č.1999/435/ES a č.1999/436/ES, jimiž byl určen právní základ dokumentů Schengenského acquis

Akt o podmínkách přistoupení, čl. 3 odst. 1 odst. 2

Rozhodnutí Rady EU č.2007/801/ES o uplatňování Schengenského acquis

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob

Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni

Nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995, kterým se stanoví jednotný vzor víz

Nařízení Rady (ES) č. 415/2003 ze dne 27. února 2003 o udělování víz na hranicích včetně udělování takových víz projíždějícím námořníkům

Nařízení Rady (ES) č. 1091/2001 ze dne 28.května 2001 o volném pohybu s dlouhodobým vízem

Společná konzulární instrukce k vízům pro diplomatické mise a konzulární úřady (2005/C 326/01)

Rozhodnutí Rady 2004/17/ES ze dne 22. prosince 2003, kterým se mění část V bod 1.4 Společné konzulární instrukce a část I bod 4.1.2 Společné příručky, s ohledem na zařazení požadavku na doklad o uzavření cestovního zdravotního pojištění mezi doklady pro udělení jednotného vstupního víza.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí

Zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění

Zákon č. 329/1999 Sb. o cestovních dokladech, v platném znění

Internetové zdroje

Euroskop.cz - Politika v oblasti justice a vnitra

<http://www.euroskop.cz/676/sekce/politika-v-oblasti-justice-a-vnitra/>

Euroskop.cz - Jednotná vízová politika

<http://www.euroskop.cz/587/sekce/jednotna-vizova-politika/>

Euroskop.cz - Co je schengen ?

<http://www.euroskop.cz/300/sekce/co-je-schengen/>

Euroskop.cz - Historie schengenské spolupráce

<http://www.euroskop.cz/301/sekce/historie-schengenske-spoluprace/>

Euroskop.cz - Principy schengenské spolupráce

<http://www.euroskop.cz/302/sekce/principy-schengenske-spoluprace/>

Euroskop.cz - Schengen aktuálně

<http://www.euroskop.cz/173/sekce/schengen-aktualne/>

EUROPA - Justice and Home Affairs - Freedom, Security and Justice - Visa policy

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/freetravel/visa/fsj_freetravel_visa_en.htm

EUROPA - Justice and Home Affairs - Freedom, Security and Justice - Schengen enlargement

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/freetravel/schengen/fsj_freetravel_schengen_en.htm

Volný pohyb osob (vízová, azylová, přistěhovalecká a jiné politiky)

http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_181_cs.htm

Ministerstvo vnitra České republiky - Podmínky vstupu a pobytu cizinců na území České republiky

<http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-podminky-vstupu-a-pobytu-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
<http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-podminky-vstupu-a-pobytu-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
<http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-podminky-vstupu-a-pobytu-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
<http://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-pro-verejnost-informace-pro-cizince-podminky-vstupu-a-pobytu-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Tereza Rejšková, Jak se cizincům cestuje po Schengenu: Problematické interpretace Schengenské prováděcí úmluvy a jejich řešení, 2008

<http://migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2108845>

Doc. JUDr. Bohumil Pikna, CSc. , Část III - Schengenské dohody

http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_3.html

Doc. JUDr. Bohumil Pikna, CSc. , Část IV - Vízová a azylová politika

http://www.polac.cz/eu/zakl_term/cast_4.html

David Král, Vízová politika Evropské unie a Spojených států - výzvy pro transatlantické partnery, 2007

<http://www.europeum.org/doc/pdf/867.pdf>

Adjustment of visa issues in the law of the Schengen acquis and temporary stay and movement of third country nationals in the Schengen area

The aim of this work is to describe how visa issue is adapted into the law of Schengen acquis and European law as the compensatory measure to the free movement of persons in the Schengen area and conditions which have to be met by a third country national for legal temporary stay and movement in the Schengen area.

In the first part (article II) of this work, it is described

how visa issue was incorporated into the European law through the Schengen acquis and Amsterdam treaty as the compensatory measure.

The second part (article III) deals with the conditions that have to be met for legal temporary stay and movement of third country nationals in the Schengen area. It describes the conditions for legal entry into this area and then the most important condition (in the view of this work) which is the visa requirement. Here it is described which third nationals need visa for legal entry, what is Schengen visa and which types of visas could be issued as the Schengen visa.

Next part of the work (article IV) is about the procedure of issuing uniform short-stay visas. Here it is described which diplomatic representation is responsible for issuing visas and the procedure that is followed and which conditions have to be met to issue Schengen visa.

The decision whether the Schengen visa will or will not be issued is made by diplomatic representation and is based on the application form, the documents that are included and the interview with the applicant. In this part, it is described which options the applicant has if the visa is not issued.

The fourth part (article V) is about the law institutes that are applied when the third country national does not have visa for legal entry and short-stay in the Schengen area.

The last part evaluates if the visa issue is compensatory measure and if it helps to free movement of persons in the Schengen area and I consider the visa issue to be necessary for safety of the Schengen area.

Klíčová slova

Schengenské acquis
vízové otázky

Schengen acquis
visa issue